

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-13552/2023-ERU

V Ostravě dne 24. listopadu 2023

Č. j. 13552-7/2023-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle ust. § 23b odst. 2 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, ve společném správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-13552/2023-ERU s obviněným z přestupků, kterým je

společnost **První česká energie a.s.**,
se sídlem Ovocný trh 572/11, Staré Město, 110 00 Praha 1, IČO: 108 99 731,
právně zastoupena Mgr. Janem Jandou, advokátem, ev. č. ČAK 12716,
se sídlem Revoluční 13, 110 00 Praha 1,

ve věci podezření ze spáchání (i) pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění účinném do 5. ledna 2023 (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), (ii) přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 30. listopadu 2022 (dále jen „energetický zákon“), a (iii) přestupku podle ust. § 91 odst. 5 písm. k) energetického zákona, rozhodl

t a k t o :

I.

Obviněný z přestupků, společnost První česká energie a.s., se sídlem Ovocný trh 572/11, Staré Město, 110 00 Praha 1, IČO: 108 99 731 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným ze spáchání pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele**, kterého se dopustil tím, že jakožto prodávající 7 dílčími útoky v rozporu s ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s ust. § 5a odst. 2 a ust. § 4 odst. 3 téhož zákona užil nekalou obchodní praktiku, když

- a) spotřebitelce [REDAKCE], odběrné místo EAN [REDAKCE], zaslal dne 31. května 2022 přípis, který obsahoval mj. informaci, že s účinností od 1. července 2022 dojde ke změně stávajícího produktu na produkt „Fér cena“ a ke změně ceníku a poučil ji o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny, i přes to, že měla s účastníkem řízení uzavřenou Smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny č. [REDAKCE] ze dne 5. února 2022 na dobu 24 měsíců od účinnosti smlouvy, v rámci které byl sjednán produkt „Jistota, sleva 15 % prosinec 2021“ a ceník platný 24 měsíců od zahájení dodávky vyjma regulovaných sazeb,
- b) spotřebitelce [REDAKCE], odběrné místo EIC [REDAKCE], zaslal dne 31. května 2022 přípis, který obsahoval mj. informaci, že s účinností od 1. července 2022 dojde ke změně stávajícího produktu na produkt „Fér cena“ a ke změně ceníku a poučil ji o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky plynu, i přes to, že měla s účastníkem řízení uzavřenou Smlouvu o sdružených službách dodávky plynu č. [REDAKCE] ze dne 5. února 2022 na dobu 24 měsíců od účinnosti smlouvy, v rámci které byl sjednán produkt „Jistota, sleva 15 % prosinec 2021“ a ceník platný 24 měsíců od zahájení dodávky vyjma regulovaných sazeb,
- c) spotřebiteli [REDAKCE], odběrné místo EAN [REDAKCE], zaslal dne 28. července 2022 přípis, který obsahoval mj. informaci, že s účinností od 1. září 2022 dojde

ke změně ceníku, kdy cena bude shodná s parametry produktu „Fér cena“ a s malou přírůzkou bude kopírovat velkoobchodní ceny, a poučil jej o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny, i přes to, že měl s účastníkem řízení uzavřenou Smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny č. [REDAKCE] ze dne 8. března 2022 na dobu 24 měsíců od účinnosti smlouvy, v rámci které byl sjednán produkt „Jistota únor 2022“ a ceník platný 24 měsíců od zahájení dodávky vyjma regulovaných sazeb,

- d) spotřebitelce [REDAKCE], odběrné místo EAN [REDAKCE], zaslal dne 28. července 2022 přípis, který obsahoval mj. informaci, že s účinností od 1. září 2022 dojde ke změně ceníku, kdy cena bude shodná s parametry produktu „Fér cena“, a poučil ji o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny, i přes to, že měla s účastníkem řízení uzavřenou Smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny č. [REDAKCE] ze dne 5. února 2022 na dobu 24 měsíců od účinnosti smlouvy, v rámci které byl sjednán produkt „Jistota, sleva 15 % prosinec 2021“ a ceník platný 24 měsíců od zahájení dodávky vyjma regulovaných sazeb,
- e) spotřebitelce [REDAKCE], odběrné místo EIC [REDAKCE], zaslal dne 28. července 2022 přípis, který obsahoval mj. informaci, že s účinností od 1. září 2022 dojde ke změně ceníku, kdy cena bude shodná s parametry produktu „Fér cena“, a poučil ji o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky plynu, i přes to, že měla s účastníkem řízení uzavřenou Smlouvu o sdružených službách dodávky plynu č. [REDAKCE] ze dne 5. února 2022 na dobu 24 měsíců od účinnosti smlouvy, v rámci které byl sjednán produkt „Jistota, sleva 15 % prosinec 2021“ a ceník platný 24 měsíců od zahájení dodávky vyjma regulovaných sazeb,
- f) spotřebitelce [REDAKCE], odběrné místo EAN [REDAKCE], zaslal dne 30. srpna 2022 přípis, který obsahoval mj. informaci, že s účinností od 1. října 2022 dojde ke změně ceníku a poučil ji o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny, i přes to, že měla s účastníkem řízení uzavřenou Smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny č. [REDAKCE] ze dne 5. února 2022 na dobu 24 měsíců od účinnosti smlouvy, v rámci které byl sjednán produkt „Jistota, sleva 15 % prosinec 2021“ a ceník platný 24 měsíců od zahájení dodávky vyjma regulovaných sazeb,
- g) spotřebitelce [REDAKCE], odběrné místo EIC [REDAKCE], zaslal dne 30. srpna 2022 přípis, který obsahoval mj. informaci, že s účinností od 1. října 2022 dojde ke změně ceníku a poučil ji o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky plynu, i přes to, že měla s účastníkem řízení uzavřenou Smlouvu o sdružených službách dodávky plynu č. [REDAKCE] ze dne 5. února 2022 na dobu 24 měsíců od účinnosti smlouvy, v rámci které byl sjednán produkt „Jistota, sleva 15 % prosinec 2021“ a ceník platný 24 měsíců od zahájení dodávky vyjma regulovaných sazeb,

čímž účastník řízení, byť si musel být vědom, že k takovým jednostranným změnám v obsahu závazků není oprávněn, mohl u uvedených spotřebitelů vyvolat mylnou představu, že musí akceptovat jím jednostranně změněné ceny, neboť v opačném případě musí závazkový vztah s účastníkem řízení ukončit a změnit dodavatele, přičemž tyto zdánlivé volby vyvolané zatajením podstatné informace o absenci oprávnění účastníka řízení k popsáním jednostranným zásahům do závazkového vztahu a o tom, že původní smlouvy s dohodnutým ceníkem jsou stále pro obě smluvní strany závazná, navíc učiněné takovým způsobem a v takový čas, kdy mohly vyvolat klamný dojem o tom, že tímto způsobem postupují standardně všichni dodavatelé na trhu, mohly vést spotřebitele k faktické akceptaci jednostranných změn závazků a v důsledku k uhrazení plateb za dodávku elektřiny či plynu ve výši, na kterou by jinak účastník řízení neměl nárok.

II.

Účastník řízení se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. I) energetického zákona, kterého se dopustil tím, že jakožto držitel licence č. 142136879 na obchod s elektřinou v rozporu s ust. § 11 odst. 6 téhož zákona při uplatňování zálohových plateb za dodávky elektřiny nestanovil jejich výši nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny v následujícím účtovacím období, když zákazníkovi [REDAKCE], odběrné místo EAN [REDAKCE], stanovil dne 2. listopadu 2022 prostřednictvím předpisu zálohových

plateb (Faktura za sdružené služby dodávky elektřiny [redacted]) na následující zúčtovací období měsíční zálohové platby za listopad 2022 a prosinec 2022 ve výši po 1 400 Kč a počínaje měsícem leden 2023 ve výši po 2 460 Kč, přestože při plánovaném ročním odběru elektřiny podle ust. § 24 vyhlášky č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, ve znění účinném do 31. prosince 2022, který k uvedenému datu dle údajů přístupných v informačním systému operátora trhu činil 1,705 MWh, a ceně za sdružené služby dodávky elektřiny (jednotková cena za silovou elektřinu [redacted] Kč/MWh bez DPH ve vysokém tarifu, stálý měsíční plat [redacted] Kč bez DPH a regulovaná složka ceny) mohla měsíční zálohová platba za dodávku elektřiny činit nejméně 1 113 Kč.

III.

Podle ust. § 91 odst. 15 písm. c) energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele a přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona ukládá **úhrnná pokuta ve výši**

100 000 Kč (slovy: jedno sto tisíc korun českých),

která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 29823.

IV.

Podle ust. § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), ve spojení s ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky**

1 000 Kč (slovy: jeden tisíc korun českých).

Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 29823.

V.

Společné správní řízení vedené Energetickým regulačním úřadem pod sp. zn. OSR-13552/2023-ERU s účastníkem řízení se v části podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91 odst. 5 písm. k) energetického zákona, kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že jakožto držitel licence č. 142136879 na obchod s elektřinou v rozporu s ust. § 19e odst. 5 téhož zákona v období od 7. října 2022 do 6. listopadu 2022 nestanovil a nezaslal zákazníkovi [redacted], odběrné místo EAN [redacted], novou výši zálohových plateb, jež by zohledňovala cenu dodávky elektřiny stanovenou nařízením vlády č. 298/2022 Sb., o stanovení cen elektřiny a plynu v mimořádné tržní situaci, v tehdy platném znění,

v souladu s ust. § 86 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky

z a s t a v u j e ,

neboť skutek, o němž se vede řízení, není přestupek.

O d ů v o d n ě n í

I. Zjištění předcházející správnímu řízení

- [1] Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků šetření Energetického regulačního úřadu (dále také „ERÚ“ či „správní orgán“) vedených (i) pod sp. zn. 14207/2022-ERU, z něhož vyplynulo, že se účastník řízení mohl dopustit porušení zákazu užití nekalých obchodních praktik podle ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele a ust. § 30 odst. 2 písm. d), ust. § 11 odst. 6 a ust. § 19e odst. 5 energetického zákona, a (ii) pod sp. zn. 01206/2023-ERU, z něhož vyplynulo, že se účastník řízení mohl dopustit porušení zákazu užití nekalých obchodních praktik podle ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele.

II. Průběh správního řízení

Správní řízení sp. zn. OSR-14207/2022-ERU

- [2] Po vyhodnocení všech zjištěných skutečností zahájil ERÚ podle ust. § 78 a ust. § 88 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky v návaznosti na ust. § 46 správního řádu s účastníkem řízení společné správní řízení sp. zn. OSR-14207/2022-ERU z moci úřední. Oznámení o zahájení správního řízení ze dne 14. dubna 2023, č. j. 14207-16/2022-ERU, bylo účastníku řízení doručeno téhož dne. Prostřednictvím oznámení o zahájení správního řízení byl účastník řízení současně poučen o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu a o možnosti požádat o nařízení ústního jednání ve smyslu ust. § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv.
- [3] Žádostí o poskytnutí podkladů a informací ze dne 22. května 2023, č. j. 14207-19/2022-ERU, požádal správní orgán operátora trhu o zaslání potřebných informací. Přípisem z téhož dne operátor trhu požadované zaslal.
- [4] Dne 30. května 2023 bylo správnímu orgánu doručeno vyjádření právního zástupce účastníka řízení k věci. Námitkami účastníka řízení se bude správní orgán zabývat dále v rozhodnutí.
- [5] Oznámením o upřesnění předmětu řízení a změně právní kvalifikace ze dne 27. července 2023, č. j. 14207-22/2022-ERU, které bylo právnímu zástupci účastníka řízení doručeno téhož dne, vyrozuměl správní orgán účastníka řízení o upřesnění předmětu řízení týkajícím se skutku uvedeného ve výroku II. tohoto rozhodnutí a změně právní kvalifikace týkající se skutků uvedených ve výroku I. tohoto rozhodnutí.
- [6] Dne 7. srpna 2023 zaslal právní zástupce účastníka řízení vyjádření po změně právní kvalifikace, v rámci kterého účastník řízení doložil Rozpis záloh č. [REDAKCE] ze dne 21. prosince 2022 zákazníka [REDAKCE] od ledna 2023 ve výši po 1 400 Kč měsíčně.

Správní řízení vedené pod sp. zn. OSR-12671/2023-ERU

- [7] Dne 27. července 2023 vložil správní orgán do správního spisu sp. zn. OSR-12671/2023-ERU spis šetření ERÚ sp. zn. 01206/2023-ERU, o čemž vyhotovil téhož dne Záznam o vložení do spisu, č. j. 12671-2/2023-ERU.
- [8] Po vyhodnocení všech zjištěných skutečností zahájil správní orgán podle ust. § 78 zákona o odpovědnosti za přestupky v návaznosti na ust. § 46 správního řádu s účastníkem řízení z moci úřední správní řízení vedené pod sp. zn. OSR-12671/2023-ERU. Oznámení o zahájení správního řízení ze dne 27. července 2023, č. j. 12671-3/2023-ERU, bylo účastníku řízení doručeno téhož dne a právnímu zástupci účastníka řízení dne 14. srpna 2023. Prostřednictvím oznámení o zahájení správního řízení byl účastník řízení současně poučen o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu a o možnosti požádat o nařízení ústního jednání ve smyslu ust. § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Správní řízení sp. zn. OSR-13552/2023-ERU

- [9] Usnesením ze dne 17. srpna 2023, č. j. 13552-1/2023-ERU, bylo rozhodnuto o spojení správních řízení sp. zn. OSR-14207/2022-ERU a sp. zn. OSR-12671/2023-ERU vedených s účastníkem řízení a o vedení společného řízení sp. zn. OSR-13552/2023-ERU, o čemž byl účastník řízení prostřednictvím svého právního zástupce rovněž dne 17. srpna 2023 vyrozuměn přípisem, č. j. 13552-2/2023-ERU.
- [10] Součástí výše uvedeného vyrozumění byla i výzva k doložení zaslání nového předpisu zálohových plateb (Rozpis záloh č. [REDAKCE] ze dne 21. prosince 2022) zákazníkovi. Uvedené účastník řízení doložil v rámci přípisu ze dne 6. září 2023, jenž byl zařazen pod č. j. 13552-3/2023-ERU.

- [11] Dne 13. září 2023 byl Záznamem o vložení do spisu, č. j. 13552-4/2023-ERU, vložen do správního spisu e-mail, který zaslal účastník řízení zákazníkovi [REDACTED] (roz. [REDACTED]) dne 26. prosince 2022 a výpis údajů z registru obyvatel ohledně [REDACTED].
- [12] Oznámení o změně právní kvalifikace a upřesnění předmětu řízení a vyrozumění o možnosti vyjádřit se a doložit majetkové poměry ze dne 21. září 2023, č. j. 13552-5/2023-ERU, bylo právnímu zástupci účastníka řízení doručeno téhož dne. Součástí byla i výzva k zaslání dosud nepředložené listiny. Požadované bylo správnímu orgánu doručeno dne 30. září 2023.
- [13] Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a v souladu s ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona. Správní orgán proto přistoupil k vydání tohoto rozhodnutí.

III. Popis skutkového stavu

- [14] Účastník řízení je držitelem licence na obchod s elektřinou č. 142136879 a držitelem licence na obchod s plynem č. 242136878 s termínem zahájení výkonu licencované činnosti vždy od 14. července 2021.

III. I. Zákazník [REDACTED]

- [15] [REDACTED], roz. [REDACTED] (dále také jen „spotřebitelka“) udělila dne 15. ledna 2022 plnou moc paní [REDACTED], se sídlem [REDACTED], IČO: [REDACTED], k zastupování v činnostech u distribučních společností a dodavatelů elektřiny či plynu a ohledně odběrných míst spotřebitelky, mj. i k uzavření smluv o službách dodávky elektřiny či plynu. Uvedená plná moc byla následně spotřebitelkou odvolána dne 15. července 2022.
- [16] Spotřebitelka v zastoupení uzavřela s účastníkem řízení dne 5. února 2022 Smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny č. [REDACTED], kterou byla pro odběrné místo spotřebitelky, EAN [REDACTED], sjednána dodávka elektřiny v produktu „Jistota, sleva 15% prosinec 2021“. Smlouva byla uzavřena na dobu určitou, a to na 24 měsíců od účinnosti smlouvy. Dodávky elektřiny byly do odběrného místa zahájeny dne 1. března 2022.
- [17] Z příloženého Ceníku dodávky elektřiny pro kategorii Domácnost, produktová řada „Jistota, sleva 15%“, účinného od 30. listopadu 2021, mj. vyplývá, že cena za silovou elektřinu je dle distribuční sazby D01d uvedené ve smlouvě ve výši [REDACTED] Kč/MWh bez DPH ve vysokém tarifu a stálý měsíční plat ve výši [REDACTED] Kč bez DPH.
- [18] Spotřebitelka v zastoupení uzavřela dále s účastníkem řízení dne 5. února 2022 Smlouvu o sdružených službách dodávky plynu č. [REDACTED], kterou byla pro odběrné místo spotřebitelky, EIC [REDACTED], sjednána dodávka plynu v produktu „Jistota, sleva 15% prosinec 2021“. Smlouva byla uzavřena na dobu určitou, a to na 24 měsíců od účinnosti smlouvy. Dodávky plynu byly do odběrného místa zahájeny dne 1. března 2022.
- [19] Z příloženého Ceníku dodávky zemního plynu pro kategorii Domácnost a Maloodběr, produktové řady „Jistota, sleva 15%“, účinného od 30. listopadu 2021, vyplývá, že cena za dodávku zemního plynu je dle předpokládané roční spotřeby 20 MWh uvedené ve smlouvě ve výši [REDACTED] Kč/MWh bez DPH a stálá měsíční platba ve výši [REDACTED] Kč bez DPH.
- [20] E-maily ze dne 31. května 2022 oznámil účastník řízení spotřebitelce, že vzhledem k mimořádné situaci na energetickém trhu je nucen přistoupit ke změně ceny a že mu záleží na tom, aby se nárůst cen dotkl zákazníka co nejméně. Taktéž spotřebitelce sdělil, že s účinností od 1. července 2022 dojde ke změně stávajícího produktu na produkt „Fér cena“, jehož ceník s malou přírůzkou kopíruje velkoobchodní ceny

a zajistí, že spotřebitelka bude platit cenu aktuální v daném období. Spotřebitelka byla poučena, že pokud se změnou produktu nesouhlasí, může od smlouvy odstoupit, a to 10 dní před účinností změny ceny. Uvedená změna produktu se týkala jak dodávek elektřiny, tak dodávek plynu.

- [21] Dne 14. června 2022 sdělila spotřebitelka v zastoupení, že nesouhlasí se změnami produktů a že trvá na produktech „Jistota, sleva 15% prosince 2021“ a na pro ni platných cenících, a to po dobu trvání výše zmíněných smluv. Dne 16. června 2022 sdělil účastník řízení spotřebitelce, že na základě smluv a energetického zákona má právo na jednostrannou změnu smluvních podmínek, včetně cenových, a že cena ve smlouvách není sjednána jako neměnná a fixní, nýbrž je na cenu odkázáno v příloženém dokumentu (ceníku). Následně spotřebitelka e-mailem ze dne 17. června 2022 zopakovala, že nesouhlasí se změnou produktů. Účastník řízení e-mailem ze dne 20. června 2022 zopakoval, že na změnách trvá, neboť cena nebyla ujednána jako fixní, když není uvedena ve smlouvách, a odkázal na čl. 6 odst. 6.1 Obchodních podmínek dodávek elektřiny a plynu. E-mailem ze dne 29. června 2022 sdělila spotřebitelka účastníku řízení, že věc konzultovala s ERÚ a že trvá s odkazem na ust. § 1759 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 4. ledna 2023 (dále jen „občanský zákoník“), na dodržení ujednání smluv a zachování produktů „Jistota, sleva 15% prosinec 2021“. E-mailem ze dne 30. června 2022 sdělil účastník řízení spotřebitelce, že věc předá svému právnímu oddělení, a proto pozastavuje změnu produktů.
- [22] E-maily ze dne 28. července 2022 oznámil účastník řízení opětovně spotřebitelce, že vzhledem k mimořádné situaci na energetickém trhu je nucen přistoupit ke změně ceny a že mu záleží na tom, aby se nárůst cen dotkl zákazníka co nejméně. Taktéž spotřebitelce sdělil, že s účinností od 1. září 2022 dojde u stávajícího produktu ke změně ceny, která bude shodná s parametry produktu „Fér cena“, jehož ceník s malou přírůzkou kopíruje velkoobchodní ceny a zajistí, že spotřebitelka bude platit cenu aktuální v daném období. Spotřebitelka byla poučena, že pokud se změnou ceny nesouhlasí, může od smlouvy odstoupit podle ust. § 11a odst. 4 energetického zákona, a to nejpozději 10. den před účinností změny. Uvedená změna ceníku se týkala jak dodávek elektřiny, tak dodávek plynu.
- [23] E-maily ze dne 18. srpna 2022 oznámil účastník řízení spotřebitelce novou výši zálohových plateb na sdružené služby dodávky elektřiny ve výši ████████ Kč a na cenu za dodávky plynu a související služby ve výši ████████ Kč, na což spotřebitelka reagovala e-maily ze dne 22. srpna 2022, v nichž vyjádřila nesouhlas se změnou výši zálohových plateb. E-maily ze dne 8. září 2022 se účastník řízení spotřebitelce omluvil s tím, že zálohy byly navýšeny neoprávněně chybou systému a opravil jejich výši zpět, a to na částku ████████ Kč v případě záloh na cenu za sdružené služby dodávky elektřiny a na částku ████████ Kč v případě záloh na cenu za dodávky plynu a související služby (dále cena za sdružené služby dodávky elektřiny a cena za dodávky plynu a související služby souhrnně také jako „cena za sdružené dodávky elektřiny/plynu“).
- [24] E-maily ze dne 30. srpna 2022 oznámil účastník řízení opětovně spotřebitelce, že vzhledem k mimořádné situaci na energetickém trhu je nucen přistoupit ke změně ceny a že mu záleží na tom, aby se nárůst cen dotkl zákazníka co nejméně. Taktéž spotřebitelce sdělil, že s účinností od 1. října 2022 nabude účinnosti nový ceník. Spotřebitelka byla poučena, že pokud se změnou ceny nesouhlasí, může od smlouvy odstoupit podle ust. § 11a odst. 4 energetického zákona, a to nejpozději 10. den před účinností změny, tj. do 21. září 2022. Uvedená změna ceníku se týkala jak dodávek elektřiny, tak dodávek plynu.
- [25] Podle nových ceníků dodávky elektřiny/zemního plynu pro produktové řady „Jistota, sleva 15% prosinec 2021“ účinných od 1. října 2022 byla
- cena za silovou elektřinu stanovena ve výši ████████ Kč/MWh bez DPH ve vysokém tarifu a stálý měsíční plat ve výši ████████ Kč bez DPH a
  - cena za odebraný plyn ve výši ████████ Kč/MWh bez DPH a stálá měsíční platba ve výši ████████ Kč bez DPH.

- [26] Fakturou za sdružené služby dodávky elektřiny č. [REDAKCE] ze dne 2. listopadu 2022 vyúčtoval účastník řízení spotřebitelce sdružené služby dodávky elektřiny za období od 1. března 2022 do 31. října 2022 v jejím odběrném místě. Z vystavené faktury vyplývá, že
- celkové množství odebrané elektřiny v odběrném místě je 0,969 MWh, vše ve vysokém tarifu,
  - účastník řízení požaduje po spotřebitelce za období od 1. března 2022 do 30. září 2022 cenu za silovou elektřinu ve výši [REDAKCE] Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat ve výši [REDAKCE] Kč bez DPH a za období od 1. října 2022 do 31. října 2022 cenu za silovou elektřinu ve výši [REDAKCE] Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat ve výši [REDAKCE] Kč bez DPH,
  - účastník řízení stanovil spotřebitelce novou výši zálohových plateb, a to za měsíce listopad a prosinec 2022 ve výši po 1 400 Kč měsíčně a za měsíce leden až říjen 2023 zálohové platby ve výši po 2 460 Kč měsíčně.
- [27] E-mailem ze dne 6. listopadu 2022 reklamovala spotřebitelka mj. novou výši zálohových plateb a trvala na původní výši zálohových plateb, tj. na částce 1 400 Kč měsíčně. E-mailem ze dne 15. listopadu 2022 sdělil účastník řízení spotřebitelce, že v průběhu prosince 2022 dojde ke stanovení nové výše zálohových plateb s ohledem na zastropování cen za dodávku elektřiny/plynu.
- [28] Přípisem ze dne 25. prosince 2022 sdělil účastník řízení ERÚ, že výši záloh vypočítává systém dle aktuální hodnoty komodity na energetickém trhu plus marže účastníka řízení a distribuční poplatky. V systému má účastník řízení nastavený jednotný výpočet záloh a pokud s výši jakýkoliv zákazník nesouhlasí, přepočítá je účastník řízení individuálně, a to na základě aktuální spotřeby zákazníka, dle historických dat operátora trhu nebo doloženého měřidla zákazníka s tím, že spotřeba je podstatně nižší, než udávají historická data operátora trhu.
- [29] Součástí výše uvedeného přípisu byla i listina „Výpočet zálohy“ vytištěná dne 20. prosince 2022, z níž vyplývá, že účastník řízení použil při výpočtu zálohových plateb spotřebitelky roční spotřebu ve vysokém tarifu ve výši 2,2 MWh, cenu za silovou elektřinu ve výši [REDAKCE] Kč/MWh a stálý měsíční plat ve výši [REDAKCE] Kč měsíčně. Celkové náklady byly vyčísleny na částku ve výši [REDAKCE] Kč za rok. Výsledkem je doporučená měsíční zálohová platba ve výši 2 315 Kč. Z předložené listiny taktéž vyplývá, že účastník řízení při výpočtu užil distribuční sazbu D02d a jako typ produktu je uveden produkt „Fér cena (průměr od listopadu 2022)“. K předloženému výpočtu záloh v případě spotřebitelky účastník řízení ve výše uvedeném přípisu uvedl, že ač má spotřebitelka nastavenou cenu ve výši [REDAKCE] Kč/MWh, tak záloha byla vypočítána z ceny nižší, a to z aktuální průměrné ceny za určité období.
- [30] Přípisem ze dne 26. prosince 2022 sdělil účastník řízení spotřebitelce, že od 1. ledna 2023 platí zastropování obchodní části ceny elektřiny na částku [REDAKCE] Kč/MWh bez DPH a stálého měsíčního platu na částku [REDAKCE] Kč bez DPH, a zaslal spotřebitelce nový rozpis záloh pro období od 1. ledna 2023, tj. Rozpis záloh č. [REDAKCE] ze dne 21. prosince 2022, kterým byly zálohy stanoveny na částku 1 400 Kč měsíčně. Přípis spolu s novým rozpisem zálohových plateb byl spotřebitelce doručen e-mailem dne 26. prosince 2022.

III. II. Zákazník [REDAKCE]

- [31] Zákazník [REDAKCE] (dále také jen „spotřebitel“) uzavřel s účastníkem řízení dne 8. března 2022 Smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny č. [REDAKCE], kterou byla pro odběrné místo spotřebitele, EAN [REDAKCE], sjednána dodávka elektřiny v produktu „Jistota únor 2022“. Smlouva byla uzavřena na dobu určitou, a to na 24 měsíců od účinnosti smlouvy. Dodávky elektřiny do odběrného místa byly zahájeny dne 1. dubna 2022.
- [32] Z přiloženého Ceníku dodávky elektřiny pro kategorii Domácnost, produktová řada „Jistota únor 2022“, účinného od 1. února 2022, vyplývá, že cena za silovou elektřinu je dle distribuční sazby D45d uvedené ve smlouvě ve výši [REDAKCE] Kč/MWh bez DPH ve vysokém i nízkém tarifu a stálý měsíční plat ve výši [REDAKCE] Kč bez DPH.

- [33] E-mailem ze dne 28. července 2022 oznámil účastník řízení spotřebiteli, že vzhledem k mimořádné situaci na energetickém trhu je nucen přistoupit ke změně ceny a že mu záleží na tom, aby se nárůst cen dotkl zákazníka co nejméně. Taktéž spotřebiteli sdělil, že s účinností od 1. září 2022 dojde u stávajícího produktu ke změně ceny, která bude shodná s parametry produktu „Fér cena“, jehož ceník s malou přírážkou kopíruje velkoobchodní ceny a zajistí, že spotřebitel bude platit cenu aktuální v daném období. Spotřebitel byl poučen, že pokud se změnou ceny nesouhlasí, může od smlouvy odstoupit podle ust. § 11a odst. 4 energetického zákona, a to nejpozději 10. den před účinností změny.
- [34] E-mailem ze dne 9. ledna 2023 požádal spotřebitel účastníka řízení o kontrolu spotové ceny za silovou elektřinu, neboť měl za to, že je vyšší, než by měla být. V e-mailu ze dne 11. ledna 2023 účastník řízení uvedl, že cenu za silovou elektřinu účtuje dle denního trhu u operátora trhu a že v zákaznickém portálu je i příloha k faktuře, v níž jsou uvedeny přesné hodinové ceny.
- [35] V přípisu ze dne 2. května 2023 účastník řízení sdělil ERÚ, že z neznámého důvodu (zřejmě nastavením firewall ochrany e-mailové služby) mu nebyly doručeny e-maily, které mu spotřebitel v průběhu srpna a září 2022 posílal. Taktéž uvedl, že informace o změně ceny (resp. produktu) z července 2022 se spotřebitele neměla týkat, a proto přistoupil k vystavení opravných účetních dokladů za období září 2022 až duben 2023. Účastník řízení předložil ERÚ tato opravná vyúčtování:
- Faktura za sdružené služby dodávky elektřiny č. [REDACTED] ze dne 26. dubna 2023 za měsíc září 2022 z níž mj. vyplývá, že původně účtovaná cena za silovou elektřinu byla ve výši [REDACTED] Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat ve výši [REDACTED] Kč bez DPH, nyní je cena za silovou elektřinu ve výši [REDACTED] Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat ve výši [REDACTED] Kč bez DPH,
  - Faktura za sdružené služby dodávky elektřiny č. [REDACTED] ze dne 26. dubna 2023 za měsíc říjen 2022 z níž mj. vyplývá, že původně účtovaná cena za silovou elektřinu byla ve výši [REDACTED] Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat ve výši [REDACTED] Kč bez DPH, nyní je cena za silovou elektřinu ve výši [REDACTED] Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat ve výši [REDACTED] Kč bez DPH,
  - Faktura za sdružené služby dodávky elektřiny č. [REDACTED] ze dne 26. dubna 2023 za měsíc listopad 2022 z níž mj. vyplývá, že původně účtovaná cena za silovou elektřinu byla ve výši [REDACTED] Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat ve výši [REDACTED] Kč bez DPH, nyní je cena za silovou elektřinu ve výši [REDACTED] Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat ve výši [REDACTED] Kč bez DPH,
  - Faktura za sdružené služby dodávky elektřiny č. [REDACTED] ze dne 26. dubna 2023 za měsíc prosinec 2022 z níž mj. vyplývá, že původně účtovaná cena za silovou elektřinu byla ve výši [REDACTED] Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat ve výši [REDACTED] Kč bez DPH, nyní je cena za silovou elektřinu ve výši [REDACTED] Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat ve výši [REDACTED] Kč bez DPH,
  - Faktura za sdružené služby dodávky elektřiny č. [REDACTED] ze dne 26. dubna 2023 za měsíc leden 2023 z níž mj. vyplývá, že původně účtovaná cena za silovou elektřinu byla ve výši [REDACTED] Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat ve výši [REDACTED] Kč bez DPH, nyní je cena za silovou elektřinu ve výši [REDACTED] Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat ve výši [REDACTED] Kč bez DPH,
  - Faktura za sdružené služby dodávky elektřiny č. [REDACTED] ze dne 26. dubna 2023 za měsíc únor 2023 z níž mj. vyplývá, že původně účtovaná cena za silovou elektřinu byla ve výši [REDACTED] Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat ve výši [REDACTED] Kč bez DPH, nyní je cena za silovou elektřinu ve výši [REDACTED] Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat ve výši [REDACTED] Kč bez DPH,
  - Faktura za sdružené služby dodávky elektřiny č. [REDACTED] ze dne 26. dubna 2023 za měsíc březen 2023 z níž mj. vyplývá, že původně účtovaná cena za silovou elektřinu byla ve výši [REDACTED] Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat ve výši [REDACTED] Kč bez DPH, nyní je cena za silovou elektřinu ve výši [REDACTED] Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat ve výši [REDACTED] Kč bez DPH.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

- [36] Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.
- [37] Podle ust. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Podle ust. § 2 odst. 6 téhož zákona pachateli lze uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.
- [38] Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkaná jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky, zákon o ochraně spotřebitele a energetický zákon. Zákon o ochraně spotřebitele a energetický zákon byly v mezidobí od spáchání vytýkaných jednání účastníkem řízení novelizovány.
- [39] S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal aplikovatelná ustanovení zákonů s jejich novelizovaným zněním a dospěl k závěru, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku (vložením nových skutkových podstat přestupků došlo pouze k přečíslování odstavce užívaného pro ukládání pokuty podle zákona o ochraně spotřebitele). Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákonů pozdějších a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkaná jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy byla spáchána.

IV. II. Obecný právní rámec

Zákon o ochraně spotřebitele

- [40] Přestupku ve smyslu ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se dopustí výrobce, dovozce, vývozcce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel tím, že poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik.
- [41] Podle ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele se užívání nekalých obchodních praktik před rozhodnutím ohledně koupě, v průběhu rozhodování a po učinění rozhodnutí zakazuje.
- [42] Podle ust. § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele se nekalou obchodní praktikou rozumí zejména klamavé konání podle ust. § 5 téhož zákona nebo klamavé opomenutí podle ust. § 5a téhož zákona a agresivní obchodní praktika podle ust. § 5b téhož zákona. Obchodní praktiky, které se považují za nekalé za všech okolností, jsou uvedeny v příloze č. 1 a 2 téhož zákona.
- [43] Podle ust. § 5a odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele se obchodní praktika považuje za klamavou, pokud ve svých věcných souvislostech a s přihlédnutím ke všem jejím rysům, okolnostem a omezením sdělovacího prostředku opomene uvést podstatné informace, které v dané souvislosti spotřebitel potřebuje pro rozhodnutí ohledně koupě, čímž způsobí nebo může způsobit, že spotřebitel učiní rozhodnutí ohledně této koupě, které by jinak neučinil.
- [44] Podle ust. § 5a odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele se za klamavé opomenutí se také považuje, pokud prodávající podstatné informace uvedené v ust. § 5a odst. 1 téhož zákona zatají nebo poskytne nejasným, nesrozumitelným nebo nejednoznačným způsobem nebo v nevhodný čas vzhledem k okolnostem popsaným v ust. § 5a odst. 1 téhož zákona anebo neuvede obchodní záměr obchodní

praktiky, není-li patrný ze souvislosti, a pokud to v obou případech vede nebo může vést spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil.

- [45] Z výkladu ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele vyplývá, že trestat lze pouze podnikatele, který se dopustil jednání (tj. užití nekalé obchodní praktiky), mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. podnikatele, který přímo při své činnosti nekalou obchodní praktiku užije a který svým postavením vůči spotřebiteli spadá do zákonem vymezeného taxativního výčtu (tj. výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel).
- [46] Podle ust. § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele se prodávajícím rozumí podnikatel, který spotřebiteli prodává výrobky nebo poskytuje služby.
- [47] Podle ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se spotřebitelem rozumí fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání.
- [48] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. října 2014, č. j. 7 As 110/2014 - 52, či rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. listopadu 2015, č. j. 7 As 141/2015 - 38 (oba rozsudky se týkaly posouzení agresivní obchodní praktiky), musí vnitrostátní orgán při zjišťování, zda je obchodní praktika zakázána dle zákona o ochraně spotřebitele, resp. směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropské unie č. 2005/29/ES ze dne 11. května 2005, o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu (dále jen „směrnice o nekalých obchodních praktikách“), postupovat následujícím způsobem. Nejprve je nutno vyhodnotit, zda uvedená obchodní praktika nese znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, přičemž pro uvedené posouzení není nutné zohlednit otázku, zda předmětná praktika může narušit rozhodnutí průměrného spotřebitele o obchodní transakci. Pokud vnitrostátní orgán dospěje k závěru, že dotčené jednání nesplňuje kritéria žádné ze zakázaných praktik uvedených v příloze č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, tak posuzuje, zda je obchodní praktika zakázána podle ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele, tj. zda se jedná o agresivní obchodní praktiku. Teprve poté, co vnitrostátní orgán dospěje k závěru, že se nejedná o agresivní praktiku, může posuzovat, zda předmětná obchodní praktika naplňuje znaky nekalé obchodní praktiky podle ust. § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele.
- [49] Závěry výše uvedené judikatury lze tedy obecně shrnout tak, že při určení, zda obchodní praktika představuje nekalou obchodní praktiku, je nejprve nutno stanovit, zda dotčená obchodní praktika naplňuje znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v příloze č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele, resp. v příloze I směrnice o nekalých obchodních praktikách (v tzv. „černé listině“). Pokud je taková praktika v příloze nalezena, není třeba ověřovat, zda jsou splněny obecné podmínky nekalých obchodních praktik vyjádřené v člancích 6 až 9 směrnice o nekalých obchodních praktikách a v ust. § 5, ust. § 5a a ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Pokud posuzované jednání v tzv. černé listině obsaženo není, přistupuje se ke zkoumání, zda jsou naplněny podmínky tzv. malých generálních klauzulí (neboli tzv. „šedé listiny“), tj. obecné podmínky nekalých obchodních praktik vyjádřené v člancích 6 až 9 směrnice o nekalých obchodních praktikách a v ust. § 5, ust. § 5a a ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Pokud se nejedná o klamavé konání, klamavé opomenutí či agresivní obchodní praktiku, přistoupí se k vyhodnocení otázky, zda daná obchodní praktika naplňuje pojmové znaky generální klauzule nekalých obchodních praktik dle ust. § 4 zákona o ochraně spotřebitele či dle článku 5 odst. 2 směrnice o nekalých obchodních praktikách.

Energetický zákon

- [50] Přestupku dle ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona se držitel licence dopustí tím, že při uplatňování záloh za dodávky elektřiny, plynu nebo tepelné energie nestanovil jejich výši nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny, plynu nebo tepelné energie v následujícím zúčtovacím období podle ust. § 11 odst. 6 téhož zákona.

- [51] Podle ust. § 11 odst. 6 energetického zákona platí, že držitel licence na výrobu elektřiny, obchod s elektřinou, výrobu plynu nebo obchod s plynem nebo dodavatel tepelné energie stanoví zálohové platby na dodávku elektřiny, plynu nebo tepelné energie nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny, plynu nebo tepelné energie v následujícím zúčtovacím období.
- [52] Podle ust. § 91 odst. 5 písm. k) energetického zákona se držitel licence na obchod s elektřinou dopustí přestupku tím, že poruší některou z povinností uvedených v ust. § 19e odst. 5 téhož zákona.
- [53] Podle ust. § 19e odst. 5 energetického zákona je dodavatel elektřiny nebo plynu povinen do 30 dnů ode dne vyhlášení nařízení vlády stanovit novou výši zálohových plateb a zaslat spotřebiteli nebo podnikající fyzické osobě odebírající elektřinu z hladiny nízkého napětí nebo s roční spotřebou plynu do 630 MWh nový předpis zálohových plateb. Nová výše zálohových plateb musí zohledňovat dodávku elektřiny nebo plynu za cenu stanovenou vládou.
- [54] Podle ust. § 19e odst. 1 energetického zákona platí, že je-li ve smlouvě sjednána cena elektřiny nebo plynu, která je vyšší než cena stanovená vládou, platí po dobu účinnosti nařízení vlády za ujednanou cenu stanovená vládou.

IV. III. Právní posouzení skutků

IV. III. I. Obchodní praktiky – jednostranná změna ceníků

- [55] V průběhu správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že účastník řízení je právnickou osobou a držitelem licence na obchod s elektřinou a licence na obchod s plynem, přičemž povaha jeho činnosti (podnikání) spočívá v prodeji elektřiny/plynu, resp. v poskytování sdružených služeb dodávky elektřiny/plynu, kdy subjekt nejen že dodává zákazníkům elektřinu/plyn, ale také jim zajišťuje na vlastní jméno a na vlastní účet dopravu elektřiny/plynu a související služby. Z uvedeného tedy vyplývá, že účastník řízení vůči spotřebitelce a spotřebiteli (dále souhrnně také jako „zákazníci“) vystupoval jako prodávající ve smyslu ust. § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele.
- [56] V rámci správního řízení bylo dále zjištěno, že zákazníci v rámci smluvního vztahu s účastníkem řízení vystupovali jako nepodnikající fyzické osoby, které nejednaly v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Správní orgán takto usuzuje ze skutečnosti, že ve smlouvě o sdružených službách dodávky elektřiny/plynu není u zákazníků vyplněna kolonka obchodní jméno a IČO, ale kolonka jméno, příjmení a datum narození. Zákazníci tak naplňují definici spotřebitele podle ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.
- [57] V rámci vedeného správního řízení bylo dále zjištěno a prokázáno, že účastník řízení zaslal zákazníkům jednotlivě celkem sedm přípisů, které obsahovaly informaci o změně ceníku dodávek elektřiny/plynu, konkrétně:
- a) dne 31. května 2022 přípis, který obsahoval mj. informaci, že s účinností od 1. července 2022 dojde ke změně stávajícího produktu na produkt „Fér cena“ a ke změně ceníku a poučil zákazníka o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny; bylo prokázáno, že uvedený přípis byl e-mailem doručen spotřebitelce,
  - b) dne 31. května 2022 přípis, který obsahoval mj. informaci, že s účinností od 1. července 2022 dojde ke změně stávajícího produktu na produkt „Fér cena“ a ke změně ceníku a poučil zákazníka o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky plynu; bylo prokázáno, že uvedený přípis byl e-mailem doručen spotřebitelce,
  - c) dne 28. července 2022 přípis, který obsahoval mj. informaci, že s účinností od 1. září 2022 dojde ke změně ceníku, kdy cena bude shodná s parametry produktu „Fér cena“, a poučil zákazníka o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny; bylo prokázáno, že uvedený přípis byl e-mailem doručen spotřebiteli,
  - d) dne 28. července 2022 přípis, který obsahoval mj. informaci, že s účinností od 1. září 2022 dojde ke změně ceníku, kdy cena bude shodná s parametry produktu „Fér cena“, a poučil zákazníka

o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny; bylo prokázáno, že uvedený přípis byl e-mailem doručen spotřebitelce,

- e) dne 28. července 2022 přípis, který obsahoval mj. informaci, že s účinností od 1. září 2022 dojde ke změně ceníku, kdy cena bude shodná s parametry produktu „Fér cena“, a poučil zákazníka o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky plynu; bylo prokázáno, že uvedený přípis byl e-mailem doručen spotřebitelce,
- f) dne 30. srpna 2022 přípis, který obsahoval mj. informaci, že s účinností od 1. října 2022 dojde ke změně ceníku a poučil zákazníka o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny; bylo prokázáno, že uvedený přípis byl e-mailem doručen spotřebitelce,
- g) dne 30. srpna 2022 přípis, který obsahoval mj. informaci, že s účinností od 1. října 2022 dojde ke změně ceníku a poučil jej o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky plynu; bylo prokázáno, že uvedený přípis byl e-mailem doručen spotřebitelce.

[58] Správní orgán se proto nejdříve zabýval otázkou způsobu sjednání výše ceny za sdružené služby dodávky elektřiny/plynu se zákazníky.

[59] Srovnáním bylo zjištěno, že smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny, kterou uzavřel účastník řízení dne 5. února 2022 se spotřebitelkou a dne 8. března 2022 se spotřebitelem, je formulářového typu a je téhož obsahu, vyjma konkretizujících informací o zákazníkovi a jeho odběrném místě. Obdobné platí i pro smlouvu o sdružených službách dodávky plynu, kterou uzavřel účastník řízení se spotřebitelkou dne 5. února 2022.

[60] V druhém odstavci smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny je uvedeno: *„Zákazník se zavazuje odebrat dodavatelem do odběrného místa dodanou elektřinu a uhradit dodavateli řádně a včas dohodnutou platbu za sdružené služby dodávky elektřiny v souladu se smlouvou a Ceníkem dodávky elektřiny ve sjednané produktové řadě pro malooběratele a domácnosti (dále jen „Ceník“).“* A dále, že *„[t]yto OP a Ceník jsou nedílnou součástí smlouvy, a jsou rovněž zveřejněny na www.prvniceskaenergie.cz a jsou platné a účinné ke dni podpisu této smlouvy“.*

[61] V druhém odstavci smlouvy o sdružených službách dodávky plynu je uvedeno: *„Zákazník se zavazuje odebrat dodavatelem do odběrného místa dodaný plyn a uhradit dodavateli řádně a včas dohodnutou platbu za sdružené služby dodávky plynu v souladu se smlouvou a Ceníkem dodávky zemního plynu ve sjednané produktové řadě pro malooběratele a domácnosti (dále jen „Ceník“).“* A dále, že *„[t]yto OP a Ceník jsou nedílnou součástí smlouvy, a jsou rovněž zveřejněny na www.prvniceskaenergie.cz a jsou platné a účinné ke dni podpisu této smlouvy“.*

[62] Jak je výše uvedeno, tak nedílnou součástí všech předmětných smluv jsou i obchodní podmínky, konkrétně Obchodní podmínky dodávek elektřiny a plynu, účinné od 1. srpna 2021, jež jsou pro všechny předmětné smlouvy totožné, a příslušné ceníky.

[63] V článku 4 bodě 4.1. obchodních podmínek je uvedeno, že *„[z]a dodanou Komoditu budete platit cenu stanovenou v ceníku, který je dostupný na našich webových stránkách www.prvniceskaenergie.cz (dále jen „Ceník“). K ceně se připočítává regulovaná složka Komodity, daň z přidané hodnoty, daň z elektřiny nebo daň z plynu, popřípadě další daně a poplatky stanovené příslušnými právními předpisy.“* Komoditou se dle článku 2 bodu 2.1. obchodních podmínek rozumí elektřina nebo plyn.

[64] Z Ceníku dodávky elektřiny pro kategorii Domácnost, produktová řada „Jistota únor 2022“, který je součástí smlouvy spotřebitele s účastníkem řízení, vyplývá, že ceník je účinný od 1. února 2022 a *„[p]latnost tohoto ceníku je: 24 měsíců od zahájení dodávky vyjma regulovaných sazeb“.*

[65] Z Ceníku dodávky elektřiny pro kategorii Domácnost, produktová řada „Jistota, sleva 15%“, který je součástí smlouvy spotřebitelky s účastníkem řízení, vyplývá, že ceník je účinný od 30. listopadu 2021 a *„[p]latnost tohoto ceníku je: 24 měsíců od zahájení dodávky vyjma regulovaných sazeb“.*

- [66] Z Ceníku dodávky zemního plynu pro kategorii Domácnost a Maloodběr, produktové řady „Jistota, sleva 15%“, který je součástí smlouvy spotřebitelky s účastníkem řízení, vyplývá, že ceník je účinný od 30. listopadu 2021, „*[p]latnost tohoto ceníku je: 24 měsíců od zahájení dodávky vyjma regulovaných sazeb*“ a účastník řízení „*si vyhrazuje právo nabídku aktualizovat*“.
- [67] Správní orgán tedy dospěl k závěru, že účastník řízení stanovil ceny za sdružené služby dodávky elektřiny/plynu příslušným ceníkem, kdy zákazníci mohli oprávněně nabýt přesvědčení o neměnnosti ceny uvedené v ceníku, a to s ohledem na formulaci uvedenou ve všech posuzovaných cenících, že ceník je platný 24 měsíců od zahájení dodávky (vyjma regulovaných sazeb) - v případě spotřebitelky měly být tedy ceníky platné od 1. března 2022 do 1. března 2024 a v případě spotřebitele měl být ceník platný od 1. dubna 2022 do 1. dubna 2024. Správní orgán se dále zabýval tím, zda byl účastník řízení oprávněn takto stanovené ceny (resp. ceníky) jednostranně změnit.
- [68] Ve všech smlouvách je ve druhé větě předposledního odstavce uvedeno, že „*[j]akékoli změny a doplňky této Smlouvy včetně jejich příloh lze provádět formou písemného dodatku na základě dohody smluvních stran*“. Tímto ustanovením si smluvní strany sjednaly způsob, jakým je možné změnit či doplnit smlouvu, včetně jejich příloh. Přílohami je třeba rozumět dokumenty obsahující informace, které by mohly být přímo ve smlouvě, ale z nějakého důvodu jsou opticky odděleny a připojeny ke smlouvě jako samostatný dokument. V daném případě se tedy jedná o obchodní podmínky, ceník dodávky elektřiny/plynu a ceník služeb a poplatků.
- [69] V článku 6 bodu 6.1. obchodních podmínek je uvedeno, že „*[k]vůli změnám na trhu s energiemi, změnám legislativy či rozhodovací praxe soudů nebo kvůli optimalizaci smluvních podmínek můžeme jednou za čas změnit OP nebo Ceník. O změnách budete vždy informováni nejpozději 30 dní před jejich účinností a ve stejné lhůtě budou změny uveřejněny na našem webu.*“ Zde je velmi neurčitě zakotveno oprávnění účastníka řízení jednostranně změnit mj. ceník, a tedy cenu dodávky elektřiny/plynu. Smlouvami je ovšem sjednáno, že jakoukoliv změnu smlouvy včetně jejich příloh (tedy i ceníku) lze učinit formou písemného dodatku na základě dohody smluvních stran. Tato ustanovení jsou tedy ve vzájemném rozporu.
- [70] Podle ust. § 1751 odst. 1 věty druhé občanského zákoníku platí, že odchýlná ujednání ve smlouvě mají před zněním obchodních podmínek přednost. Je zřejmé, že přednost před ustanovením obchodních podmínek o právu účastníka řízení jednostranně změnit mj. ceník tak má ustanovení smluv o možnosti změny smlouvy (včetně ceníku jakožto přílohy smlouvy) formou písemného dodatku na základě dohody smluvních stran. Ustanovení o možnosti jednostranné změny smlouvy se tedy nepoužije a jakákoliv změna či doplnění smlouvy včetně jejich příloh (v tomto případě ceníku) vyžaduje formu písemného dodatku na základě dohody smluvních stran.
- [71] Obdobné lze vztáhnout i na výhradu aktualizace nabídky učiněnou účastníkem řízení v Ceníku dodávky zemního plynu pro kategorii Domácnost a Maloodběr, produktové řady „Jistota, sleva 15%“, který je součástí smlouvy se spotřebitelkou. Nabídka může být ze strany účastníka řízení aktualizována, nicméně v souladu se smluvním ujednáním, kdy změnu smlouvy včetně její přílohy lze provést formou písemného dodatku na základě dohody smluvních stran.
- [72] Ač si musel být účastník řízení vědom toho, že má se zákazníky sjednanou změnu smlouvy včetně jejich příloh formou písemného dodatku ke smlouvě na základě dohody smluvních stran, oznámil spotřebitelce (i) dne 31. května 2022 změny ceníku dodávek elektřiny/plynu s účinností od 1. července 2022 (příčemž z avizovaných změn sešlo), (ii) dne 28. července 2022 změny ceníku dodávek elektřiny/plynu s účinností od 1. září 2022 (příčemž z avizovaných změn sešlo) a (iii) dne 30. srpna 2022 změny ceníku dodávek elektřiny/plynu s účinností od 1. října 2022 a spotřebiteli dne 28. července 2022 změnu ceníku dodávek elektřiny s účinností od 1. září 2022. Účastník řízení tak nedodržel smluvní závazek, tj. jakoukoliv změnu smlouvy (včetně jejich příloh) lze provádět formou písemného dodatku ke smlouvě na základě dohody smluvních stran, ke kterému se ve smlouvě se zákazníky zavázal.

- [73] Skutečnost, že si účastník řízení musel být vědom toho, že dohodnutý způsob změny smluv (včetně jejich příloh) je formou písemného dodatku ke smlouvě na základě dohody smluvních stran (nikoliv tedy jednostranně), správní orgán vyvozuje z toho, že účastník řízení je podnikatelem v daném oboru, a tedy profesionálem, jenž musí být znalý všech práv a povinností, které mu ze smlouvy, jež připravil, vyplývají a zavazují jej vůči zákazníkům v rámci jeho podnikatelské činnosti. Stejně tak tomu je i v případě, kdy účastník řízení do smlouvy přímo uvede, že „*jakékoli změny a doplňky této Smlouvy včetně jejich příloh lze provádět formou písemného dodatku na základě dohody smluvních stran*“. Opětovně správní orgán poukazuje na to, že dle vzhledu i obsahu se jedná o typizované formulářové smlouvy, nikoliv o smlouvy individuální pro konkrétní zákazníky, a tedy obdobně jsou pravděpodobně nastavena práva a povinnosti smluvních stran i ve vztahu k širšímu okruhu zákazníků. Předmětem tohoto správního řízení je ovšem pouze jednání vůči uvedeným zákazníkům.
- [74] Správní orgán podle závěrů rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 23. října 2014, č. j. 7 As 110/2014 - 52, a ze dne 6. listopadu 2015, č. j. 7 As 141/2015 - 38, přistoupil k zjišťování, zda jsou výše popsané obchodní praktiky účastníka řízení (viz bod [72] tohoto rozhodnutí) zakázané podle zákona o ochraně spotřebitele, resp. směrnice o nekalých obchodních praktikách.
- [75] Nejprve správní orgán vyhodnocoval, zda obchodní praktiky účastníka řízení nesou znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele. Po prostudování nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele dospěl správní orgán k závěru, že nesplňují kritéria žádná z praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele, a proto přistoupil k posuzování, zda se jedná o nekalé obchodní praktiky podle ust. § 5, ust. § 5a nebo ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele, tj. zda se jedná o klamavé konání, klamavé opomenutí či agresivní obchodní praktiku. Po prostudování nekalých obchodních praktik uvedených v ust. § 5 a ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele dospěl správní orgán k závěru, že posuzované obchodní praktiky nesplňují kritéria žádná z uvedených praktik. K posouzení obchodních praktik jako klamavých opomenutí dle ust. § 5a zákona o ochraně spotřebitele uvádí správní orgán následující.
- [76] Účastník řízení v přípisech doručených spotřebitelce dne 31. května 2022 uvedl: „*[n]ejen v topné sezoně jsme dodávali našim klientů energie za nízké ceny, a i nadále budeme zajišťovat stabilní dodávky. Spokojenost všech našich zákazníků je nám prioritou, bohužel, některé vnější vlivy nejsme schopni ovlivnit. Kvůli mimořádné situaci na energetickém trhu jsme nyní nuceni přistoupit ke změně ceny. Záleží nám na tom, aby se Vás nárůst cen dotkl co nejméně. Náš produkt Féer cena, jehož ceník jen s malou přírůzkou kopíruje velkoobchodní ceny, zajistí, že budete platit cenu aktuální v daném období.*“ Dále uvedl, že „*[m]imo změny produktu se pro Vás nic nemění, a i nadále máte zajištěnou dodávku za korektních podmínek*“.
- [77] Účastník řízení v přípisech doručených zákazníkům dne 28. července 2022 uvedl: „*[n]ejen v topné sezoně, kdy ceny vzrostly, jsme našim klientům dodávali energie za nízké ceny, i nadále zajišťujeme a budeme zajišťovat stabilní dodávky. Spokojenost Vás, našich zákazníků, je pro nás prioritou. Bohužel, některé vnější vlivy nejsme schopni ovlivnit, a tak mimořádná situace na energetickém trhu donutila už i nás přistoupit ke změně ceny. Záleží nám na tom, aby se Vás nárůst cen dotkl co nejméně. Proto u Vašeho produktu bude nově cena dodávky shodná s parametry produktu Féer cena. Tento ceník jen s malou přírůzkou kopíruje velkoobchodní ceny. Zajistí, že budete platit cenu aktuální v daném období.*“ Dále uvedl, že „*[m]imo ceny se pro Vás aktuálně nic nemění, a i nadále máte zajištěnou dodávku za korektních podmínek*“.
- [78] Účastník řízení v přípisech doručených spotřebitelce dne 30. srpna 2022 uvedl: „*[n]ejen v topné sezoně, kdy ceny vzrostly, jsme našim klientům dodávali energie za nízké ceny, i nadále zajišťujeme a budeme zajišťovat stabilní dodávky. Spokojenost Vás, našich zákazníků, je pro nás prioritou. Bohužel, některé vnější vlivy nejsme schopni ovlivnit, a tak mimořádná situace na energetickém trhu donutila už i nás přistoupit ke změně ceny. Záleží nám na tom, aby se Vás nárůst cen dotkl co nejméně. I nadále zůstáváme seriózním a transparentním dodavatelem Vašich energií.*“ Dále uvedl, že „*[m]imo ceny se pro Vás aktuálně nic nemění, a i nadále máte zajištěnou dodávku za korektních podmínek*“.

- [79] Správní orgán konstatuje, že všechny výše uvedené přípisy účastníka řízení adresované spotřebitelce či spotřebiteli jsou obdobného znění, liší se pouze v drobných nuancích.
- [80] Z výše uvedených přípisů je zřejmé, že účastník řízení prezentuje informaci tak, jako by byl oprávněn zákazníkům jednostranně změnit ceník (zvýšit cenu elektřiny/plynu). Nutno ovšem podotknout, že účastník řízení zatajil zákazníkům stěžejní informaci, a to že není oprávněn jednostranně změnit ceník, když ve smlouvách je sjednána změna smlouvy včetně příloh formou písemného dodatku ke smlouvě na základě dohody smluvních stran. Platí totiž právní zásada *pacta sunt servanda* (srov. ust. § 1759 občanského zákoníku).
- [81] Účastník řízení v přípisech neuvádí, co je konkrétním důvodem změn ceníků, pouze se obecně odvolává na „vnější vlivy“ a „mimořádnou situaci na energetickém trhu“. Neschopnost či neochota účastníka řízení plnit závazek za sjednaných cenových podmínek však nemá vliv na plnění závazku, neboť dle ust. § 1764 občanského zákoníku platí, že změní-li se po uzavření okolnosti do té míry, že se plnění podle smlouvy stane pro některou ze stran obtížnější, nemění to nic na její povinnosti splnit dluh. Při určité podstatné změně okolností ve smyslu ust. § 1765 občanského zákoníku se může dotčená strana pouze domáhat po druhé smluvní straně obnovení jednání o smlouvě, a to za splnění zákonem specifikovaných podmínek.
- [82] Přípis účastníka řízení je dále formulován tak, že vyvolává dojem jakési nevyhnutelnosti počínání účastníka řízení, kdy je účastník řízení ke změně ceníku (ceny) doslova „nucen“ či „donucen“ vnějšími vlivy, ač i „nadále zůstává seriózním a transparentním dodavatelem energií“. Správní orgán nikterak nezpochybňuje, že v předmětné době byla situace na trhu s energiemi nejistá a velkoobchodní ceny se zvyšovaly skokově, ale uvedené lze vyhodnotit jako manipulativní, a to s ohledem na to, že každý podnikatel má volit takovou obchodní strategii, aby byl schopen plnit své závazky, a nikoliv rizika přenášet na zákazníky. Navíc takto formulovaná sdělení mohou u zákazníků vyvolat mylnou domněnku, že tímto způsobem (tj. nenadálou jednostrannou změnou ceníku) v této době postupují standardně všichni dodavatelé energií na trhu bez ohledu na znění uzavřených smluv, a to zejména s odkazem na formulaci „donutila už i nás přistoupit ke změně ceny“ v přípisech doručených dne 28. července 2022 zákazníkům a dne 30. srpna 2022 spotřebitelce.
- [83] Účastník řízení ve všech přípisech poukazuje na to, že zákazníci mají „i nadále zajištěnou dodávku za korektních podmínek“. Toto tvrzení je značně zavádějící, neboť „korektní“ znamená poctivý, správný či dbající zásad, a tedy pod korektní podmínky je nutné podřadit i soulad se smlouvou a právními předpisy. V daném případě bezesporu nebyly zachovány korektní podmínky, když účastník řízení jednostranně změnil ceník, ač k tomu dle smluvních ujednání nebyl oprávněn, neboť smluvní strany měly dojednáno, že změnu smlouvy včetně jejich příloh lze provést formou písemného dodatku na základě dohody smluvních stran. Uvedené působí manipulativně, neboť účastník řízení se takto snaží navodit dojem, že činí v souladu s právními předpisy a smlouvou.
- [84] V přípisech doručených spotřebitelce dne 31. května 2022 a zákazníkům dne 28. července 2022 účastník řízení uvádí, že „ceník jen s malou přírůzkou kopíruje velkoobchodní ceny“ a dále že „zajistí, že budete platit cenu aktuální v daném období“. Z uvedeného je zjevné, že ceny určené ceníky měly být změněny na ceny odvozené od cen na velkoobchodních energetických trzích (na tzv. spotové ceny), ovšem účastník řízení už blíže zákazníkům neosvětluje jejich podstatu, tedy že se jedná o ceny dynamicky určené a nepředvídatelné, a tedy nikoliv nutně v dané době pro zákazníky výhodné (správní orgán odkazuje na kontext s větou „[z]áleží nám na tom, aby se Vás nárůst cen dotkl co nejméně“). V přípisech doručených dne 31. května 2022 spotřebitelce dokonce výslovně uvádí velmi zavádějící informaci, že „mimo změny produktu se pro Vás nic nemění“.
- [85] Účastník řízení dále v přípisech doručených spotřebitelce dne 31. května 2022 uvedl, že „[p]okud se změnou nesouhlasíte, můžete od své smlouvy odstoupit, a to 10 dní před účinností změny ceny“. V přípisech doručených zákazníkům dne 28. července 2022 účastník řízení uvedl, že „[p]okud se změnou ceny nesouhlasíte, můžete od své smlouvy odstoupit podle ustanovení § 11a odst. 4 Energetického zákona, a to nejpozději 10. den před účinností změny“. V přípisech doručených

spotřebitelce dne 30. srpna 2022 účastník řízení uvedl, že „[p]okud se změnou ceny nesouhlasíte, můžete od své smlouvy odstoupit podle ustanovení § 11a odst. 4 Energetického zákona, a to nejpozději 10. den před účinností změny, do 21.9.2022“.

- [86] Jelikož účastník řízení prezentuje informaci tak, jako by byl oprávněn jednostranně změnit přílohu smlouvy (a zvýšit tak cenu komodity zákazníkům), jak již správní orgán poznamenal výše, působí nutnost akceptace nového ceníku jako jediná možnost, pokud se zákazníci nechťejí vyvázat z podsouvané nezbytnosti dodávek elektřiny/plynu za vyšší cenu a nechťejí vyhledat nového dodavatele elektřiny/plynu. Výběr je ovšem pouze zdánlivý, neboť účastník řízení, jak je výše uvedeno, ve skutečnosti nemohl jednostranně změnit smlouvy včetně jejich příloh, což zákazníkům cíleně zatajil. Kromě uvedeného se změna dodavatele v kontextu událostí předmětné doby nemusela zákazníkům jevit jako vhodné řešení, neboť v dané době se ceny elektřiny/plynu skutečně skokově zvyšovaly a hledání vhodného dodavatele tak mohlo být spojeno pro řadu spotřebitelů s velkým prvkem nejistoty, kdy nová cena komodity by byla jistě daleko vyšší než původní, sjednaná s účastníkem řízení. V obavě z nucené změny dodavatele tak mohlo rozhodnutí zákazníky vést de facto k akceptaci změny ceny komodity ze strany účastníka řízení.
- [87] Nutno také podotknout, že ust. § 11a odst. 4 energetického zákona, na který se účastník řízení odkazuje v přípisech doručených dne 28. července 2022 zákazníkům a dne 31. srpna 2022 spotřebitelce, se uplatňuje v případech, kdy je držitel licence oprávněn jednostranně zvýšit cenu či změnit jiné smluvní podmínky, tudíž odkaz na toto ustanovení opět vyvolává dojem, že účastník řízení je oprávněn k podobnému postupu spočívajícímu ve zvýšení ceny (změně ceníku), ač nebyl.
- [88] Ve smyslu ust. § 5a zákona o ochraně spotřebitele je opomenutí prodávajícího klamavé v případě, že neuvede spotřebiteli podstatné informace. Při posouzení klamavosti opomenutí je rovněž třeba vzít v potaz věcné souvislosti obchodní praktiky, všechny její rysy, okolnosti a omezení sdělovacího prostředku.
- [89] Správní orgán je toho názoru, že opomenutí účastníka řízení, tj. zatajení podstatné informace zákazníkovi spočívající v tom, že účastník řízení nebyl oprávněn jednostranně změnit ceník, když si smluvní strany sjednaly, že změnu smlouvy včetně příloh lze provést formou písemného dodatku na základě dohody smluvních stran, a že neschopnost či neochota účastníka řízení plnit za sjednaných cenových podmínek nemá s odkazem na ust. § 1764 občanského zákoníku vliv na plnění závazku, je klamavé.
- [90] Zákazníci byli totiž v důsledku zatajení uvedené podstatné informace uvedeni v omyl, že musí buď přistoupit na nový ceník, nebo smluvní vztah s účastníkem řízení ukončit; přičemž tato volba byla pouze zdánlivá, vyvolaná právě zatajením absence oprávnění účastníka řízení jednostranně změnit ceník (zvýšit cenu). Popsané obchodní praktiky účastníka řízení byly učiněny takovým způsobem a v takový čas (bližší viz body [80] až [87] tohoto rozhodnutí), kdy zákazníci mohli nabýt mylného dojmu, že takto postupují standardně všichni dodavatelé na trhu.
- [91] Správní orgán má tak s ohledem na výše uvedené za to, že obchodní praktiky účastníka řízení naplňují znaky klamavého opomenutí ve smyslu ust. § 5a odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele. Nicméně se správní orgán musel vypořádat ještě s tím, zda tyto obchodní praktiky vedly nebo mohly vést zákazníky v postavení spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinili.
- [92] Rozhodnutím ohledně koupě se podle ust. § 2 odst. 1 písm. r) zákona o ochraně spotřebitele rozumí rozhodnutí spotřebitele o tom, zda, jak a za jakých podmínek výrobek nebo službu koupí, zda za ně zaplatí najednou nebo částečně, zda si je ponechá nebo neponechá nebo zda ve vztahu k nim uplatní právo vyplývající ze smlouvy, ať již se spotřebitel rozhodne jednat nebo zdržet se jednání. Tato definice umožňuje velmi široký výklad pojmu „rozhodnutí spotřebitele ohledně koupě“ a zahrnuje jakékoli rozhodnutí, které spotřebitel může v rámci obchodní transakce učinit.

- [93] V daném případě předmětné obchodní praktiky vedly zákazníky k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinili, a to k rozhodnutí odebírat elektřinu/plyn i za vyšší cenu (a tedy vyhnout se tak nekomfortní změně dodavatele v dané době). Lze predikovat, že v důsledku postupu účastníka řízení by spotřebitelé následně na základě účtování částek, ať už jako zálohových plateb nebo případných nedoplatků v rámci vyúčtování, byli přesvědčeni o vlastní povinnosti tyto částky účastníkovi řízení hradit, aby se nevystavovali riziku toho, že se stanou dlužníky, že by po nich byla částka vymáhána soudně/exekučně, a v neposlední řadě také z obav z omezení dodávek elektřiny pro opakované neplnění svých platebních povinností.
- [94] Každá osoba (tedy i spotřebitelé) jedná instinktivně v souladu se svými zájmy a je tedy nepředstavitelné, že by i přes to, že by spotřebitelům byla sdělena zatajená podstatná informace (tj. že účastník řízení není oprávněn k jednostranné změně ceníku, neboť si smluvní strany ujednaly změnu smlouvy včetně jejich příloh formou písemného dodatku na základě dohody smluvních stran), spotřebitelé dobrovolně hradili účastníku řízení vyšší částky za sdružené služby dodávky elektřiny. Lze tedy jednoznačně uzavřít, že obchodní praktiky účastníka řízení vedly zákazníky k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinili.
- [95] Správní orgán tak konstatuje, že výše popsané obchodní praktiky účastníka řízení naplňují všechny znaky klamavého opomenutí ve smyslu ust. § 5a odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele. Ve smyslu ust. § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele je klamavé opomenutí podle ust. § 5a téhož zákona nekalou obchodní praktikou. Ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele stanovuje, že užívání nekalé obchodní praktiky před rozhodnutím ohledně koupě, v průběhu rozhodování a po učinění rozhodnutí se zakazuje. Pro úplnost správní orgán konstatuje, že nekalé obchodní praktiky byly v posuzovaných případech použity před rozhodnutími ohledně koupě, jak ostatně vyplývá z výše uvedeného (viz bod [93] a [94] tohoto rozhodnutí).
- [96] Skutečnost, že z jednostranných změn ceníků avizovaných spotřebitelce dne 31. května 2022 a dne 28. července 2022 na základě uvážení účastníka řízení sešlo, nepovažuje správní orgán za nikterak rozhodné pro právní posouzení, že i tyto obchodní praktiky účastníka řízení jsou klamavým opomenutím ve smyslu ust. § 5a odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele, neboť definiční znaky (účastník řízení, ač si musel být vědom toho, že má se spotřebitelkou sjednanou změnu smlouvy včetně jejich příloh formou písemného dodatku ke smlouvě na základě dohody smluvních stran, oznámil spotřebitelce dne 31. května 2022 změny ceníku dodávek elektřiny/plynu s účinností od 1. července 2022 a dne 28. července 2022 změny ceníku dodávek elektřiny/plynu s účinností od 1. září 2022) jsou i v těchto případech naplněny. K uvedenému však bude následně přihlédnuto v části rozhodnutí týkající se uložení správního trestu.
- [97] Správní orgán má tak za zjištěné a prokázané, že účastník řízení jakožto prodávající v rozporu s ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele užil nekalé obchodní praktiky (konkrétně klamavá opomenutí ve smyslu ust. § 5a odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s ust. § 4 odst. 3 téhož zákona), když (i) spotřebitelce zaslal dne 31. května 2022, dne 28. července 2022 a dne 30. srpna 2022 přípisy, které obsahovaly informaci o jednostranné změně ceníků a poučení o možnosti odstoupit od smlouvy i přes to, že měla s účastníkem řízení uzavřenou smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny/plynu, v nichž měly smluvní strany dohodnuto, že jakékoli změny a doplňky smlouvy včetně jejich příloh lze provádět formou písemného dodatku na základě dohody smluvních stran, a (ii) spotřebiteli zaslal dne 28. července 2022 přípis, který obsahoval informaci o jednostranné změně ceníku a poučení o možnosti odstoupit od smlouvy i přes to, že měl s účastníkem řízení uzavřenou smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny, v níž měly smluvní strany dohodnuto, že jakékoli změny a doplňky smlouvy včetně jejich příloh lze provádět formou písemného dodatku na základě dohody smluvních stran. Účastník řízení, byť si musel být vědom, že k takovýmto jednostranným změnám v obsahu závazků není oprávněn, mohl u uvedených zákazníků vyvolat mylnou představu, že musí akceptovat jím jednostranně změněné ceny, neboť v opačném případě musí závazkový vztah s účastníkem řízení ukončit a změnit dodavatele, přičemž tyto zdánlivé volby vyvolané zatajením podstatné informace o absenci oprávnění účastníka řízení k popsaným jednostranným zásahům do závazkového vztahu a o tom, že původní smlouvy s dohodnutým ceníkem jsou stále pro obě smluvní

strany závazná, navíc učiněné takovým způsobem a v takový čas, kdy mohly vyvolat klamný dojem o tom, že tímto způsobem postupují standardně všichni dodavatelé na trhu, mohly vést zákazníky k faktické akceptaci jednostranných změn závazků a v důsledku k uhrazení plateb za dodávku elektřiny či plynu ve výši, na kterou by jinak účastník řízení neměl nárok.

IV. III. II. Výše zálohových plateb za sdružené služby dodávky elektřiny

- [98] Ve správním řízení bylo zjištěno a prokázáno, že ve Smlouvě o sdružených službách dodávky elektřiny č. ██████████ ze dne 5. února 2022 se smluvní strany dohodly na měsíčních zálohách ve výši 1 400 Kč s tím, že předpokládaná roční spotřeba v odběrném místě spotřebitelky je 3 MWh ve vysokém tarifu.
- [99] Fakturou za sdružené služby dodávky elektřiny č. ██████████ ze dne 2. listopadu 2022 vyúčtoval účastník řízení spotřebitelce sdružené služby dodávky elektřiny za období od 1. března 2022 do 31. října 2022 v odběrném místě a stanovil novou výši zálohových plateb, a to za měsíce listopad a prosinec 2022 ve výši po 1 400 Kč měsíčně a za měsíce leden až říjen 2023 ve výši po 2 460 Kč měsíčně.
- [100] V článku 4. bodu 4.2. obchodních podmínek je uvedeno, že „[v]aší povinností bude platit nám zálohy za dodávky Komodity, jejichž výši, počet a termín jejich splatnosti Vám stanovíme na základě rozpisu záloh, a to vždy s přihlédnutím k předpokládané spotřebě Komodity v následujícím zúčtovacím období. Rozpis záloh Vám zašleme do nejpozději 10 dnů po zahájení dodávky, a dále pro další zúčtovací období vždy společně s vyúčtováním za předchozí zúčtovací období.“ Správní orgán konstatuje, že přímo ve smlouvě nebylo dohodnuté odlišné ujednání ohledně zálohových plateb.
- [101] Správní orgán má tak za zjištěné a prokazané, že účastníku řízení svědčilo právo požadovat po spotřebitelce zálohové platby za sdružené služby dodávky elektřiny za zúčtovací období.
- [102] Stanovená výše měsíčních zálohových plateb má být v odpovídající výši vzhledem ke sjednanému produktu a odpovídajícímu množství odebrané elektřiny, tzn. zálohové platby musí být ze strany obchodníka s elektřinou stanoveny podle ust. § 11 odst. 6 energetického zákona nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny v následujícím zúčtovacím období.
- [103] ERÚ je dle ust. § 98a odst. 2 písm. h) bod 14 energetického zákona oprávněn vyhláškou Pravidla trhu s elektřinou určit postup stanovení zálohových plateb. V ust. § 1 odst. 1 písm. n) vyhlášky č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, ve znění účinném do 31. prosince 2022 (dále jen „Pravidla trhu s elektřinou“), je sice deklarováno, že vyhláška stanovuje i postup pro stanovení zálohových plateb, ale fakticky zde neexistuje žádné ustanovení s takovým obsahem. Proto je potřeba při stanovení výše zálohových plateb za dodávku elektřiny vyjít pouze z obecného ust. § 11 odst. 6 energetického zákona.
- [104] Zálohové platby se stanovují ve vztahu k následujícímu zúčtovacímu období. Zúčtovacím obdobím je potřeba rozumět časový úsek, za který se dodávka elektřiny vyúčtovává.
- [105] Ust. § 15 odst. 1 vyhlášky č. 207/2021 Sb., o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických obdobích, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje, že obchodník s elektřinou provede bezplatně řádné vyúčtování nejméně jednou ročně tak, aby délka zúčtovacího období nepřesáhla 14 kalendářních měsíců po sobě následujících, a to do 15 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění, tj. ode dne odečtu z měřicího zařízení, popřípadě ode dne zjištění skutečné spotřeby při dodání elektřiny ve smyslu ust. § 21 odst. 4 písm. b) zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v rozhodném znění.
- [106] V Předmluvní informaci pro zákazníky – spotřebitele ze dne 5. února 2022 je v části „Cena“ uvedeno, že „[p]o skončení zúčtovacího období, jehož délka činí obvykle 12 (dvanáct) měsíců, pokud nedojde k ukončení Smlouvy před uplynutím této doby, provedeme vyúčtování dodávky Komodity daňovým dokladem“. Správní orgán proto konstatuje, že za následující zúčtovací období tak považuje

nadcházejících 12 kalendářních měsíců od posledního řádného vyúčtování, tedy období od 1. listopadu 2022 do 31. října 2023.

- [107] Při stanovení rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny v následujícím zúčtovacím období vycházel správní orgán primárně z hodnoty plánovaného ročního odběru elektřiny ve smyslu ust. § 24 Pravidel trhu s elektřinou v odběrném místě spotřebitelky, kterou zasílá provozovatel regionální distribuční soustavy operátorovi trhu. Operátor trhu sdělil správnímu orgánu, že k datu 2. listopadu 2022, tj. ke dni vystavení předpisu zálohových plateb na další období, jež byl součástí Faktury za sdružené služby dodávky elektřiny č. ██████████ ze dne 2. listopadu 2022, byl účastníku řízení, jakožto dodavateli elektřiny do odběrného místa spotřebitelky, přístupný v informačním systému operátora trhu údaj o plánovaném ročním odběru elektřiny ve výši 1,705 MWh.
- [108] Správnímu orgánu nejsou známy skutečnosti, které by odůvodňovaly nižší či vyšší budoucí spotřebu elektřiny v odběrném místě, než je hodnota sdělená operátorem trhu, a proto má správní orgán s ohledem na výše uvedené za to, že důvodně předpokládaná spotřeba elektřiny v odběrném místě pro následující zúčtovací období (tj. pro období od 1. listopadu 2022 do 31. října 2023) odpovídá hodnotě plánovaného ročního odběru elektřiny, tedy hodnotě 1,705 MWh.
- [109] Správní orgán následně přistoupil k vyčíslení ceny za sdružené služby dodávky elektřiny k datu 2. listopadu 2022 dle důvodně předpokládané spotřeby spotřebitelky pro nadcházející zúčtovací období (tj. pro období od 1. listopadu 2022 do 31. října 2023). Správní orgán při vyčíslení vycházel z údajů, které měl i účastník řízení k datu 2. listopadu 2022 k dispozici.
- [110] Téměř každoročně je regulovaná část ceny elektřiny stanovena novými cenovými rozhodnutími ERÚ. S účinností od 1. ledna 2023 byla stanovena nová výše stálého měsíčního platu za rezervovaný výkon, pevné ceny za odebranou elektřinu ve vysokém tarifu příslušného provozovatele distribuční sítě, a to Cenovým rozhodnutím ERÚ č. 14/2022 ze dne 14. listopadu 2022. Taktéž byla s účinností od 1. ledna 2023 stanovena nová výše ceny za služby operátora trhu, a to Cenovým rozhodnutím ERÚ č. 13/2022 ze dne 14. listopadu 2022. S ohledem na data vydání cenových rozhodnutí není možné tvrdit, že účastník řízení o změnách v regulovaných složkách ceny elektřiny věděl či mohl vědět, a proto správní orgán při vyčíslení ceny dodávek elektřiny pro následující zúčtovací období vycházel z výše regulovaných složek ceny elektřiny pro rok 2022.
- [111] Co se týče ceny za silovou elektřinu a stálý měsíční plat, vycházel správní orgán ze zjištění uvedených a podrobně odůvodněných v předchozí části tohoto rozhodnutí, tj. v části IV. III. I. tohoto rozhodnutí. Konkrétně z toho, že účastník řízení nebyl oprávněn spotřebitelce jednostranně změnit přílohu smlouvy (ceník) a tím ode dne 1. září 2022 zvýšit spotřebitelce cenu za silovou elektřinu a stálý měsíční plat spotřebitelce z částky ve výši ██████████ Kč/MWh bez DPH (stálý měsíční plat ve výši ██████████ Kč bez DPH) na částku ve výši ██████████ Kč/MWh bez DPH (stálý měsíční plat ve výši ██████████ Kč bez DPH). Při vyčíslení ceny za sdružené služby dodávky elektřiny dle důvodně předpokládané spotřeby zákazníka pro nadcházející zúčtovací období tedy správní orgán vycházel z ceny ve výši ██████████ Kč/MWh bez DPH za silovou elektřinu ve vysokém tarifu a ve výši ██████████ Kč bez DPH měsíčně za stálý měsíční plat, což odpovídá smluvnímu ujednání účastníka řízení a spotřebitelky.

Tabulka č. 1: Vyčíslení ceny za sdružené služby dodávky elektřiny pro následující zúčtovací období v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby zákazníka

Období od 1. listopadu 2022 do 31. října 2023		
POLOŽKA	VÝPOČET	CENA (bez DPH)
cena za odebranou elektřinu ve vysokém tarifu	██████████ Kč x 1,705 MWh	██████████ Kč
stálý měsíční plat za odebíranou elektřinu	██████████ Kč x 12 měsíců	██████████ Kč
stálý měsíční plat za rezervovaný příkon dle cenového rozhodnutí ERÚ č. 9/2021	42 Kč x 12 měsíců	504,00 Kč

cena za služby operátora trhu dle cenového rozhodnutí ERÚ č. 8/2021 a činnost ERÚ dle vyhlášky č. 392/2015 Sb.	4,20 Kč x 12 měsíců	50,40 Kč
pevná cena za odebranou elektřinu ve vysokém tarifu příslušného provozovatele distribuční sítě dle cenového rozhodnutí ERÚ č. 9/2021	2 152,90 Kč x 1,705 MWh	3 670,69 Kč
pevná cena za systémové služby dle cenového rozhodnutí ERÚ č. 8/2021	113,53 Kč x 1,705 MWh	193,57 Kč
pevná cena na podporu výkupu elektřiny z obnovitelných zdrojů dle cenového rozhodnutí ERÚ č. 8/2021 ve znění cenového rozhodnutí ERÚ č. 8/2022	0 Kč x 1,705 MWh	0,00 Kč
daň z elektřiny dle zákona č. 261/2007 Sb.	28,30 Kč x 1,705 MWh	48,25 Kč
CELKEM		██████████ Kč

- [112] Cena za sdružené služby dodávky elektřiny pro následující zúčtovací období byla ERÚ vyčíslena na částku ██████████ Kč bez DPH, tj. ██████████ Kč včetně DPH. Při rozložení této částky do 12 rovnoměrných měsíčních plateb (záloh) by se jednalo o částku ve výši 1 113 Kč měsíčně včetně DPH (zaokrouhлено na celé číslo). Tato částka je nejvýše možná, ve které mohl účastník řízení stanovit spotřebitelce měsíční zálohové platby na sdružené služby dodávky elektřiny pro nadcházející zúčtovací období, neboť pokrývá náklady na dodávku elektřiny do odběrného místa spotřebitelky, které bylo možné k 2. listopadu 2022 důvodně očekávat.
- [113] Účastník řízení však stanovil spotřebitelce na následující zúčtovací období celkem 12 měsíčních záloh ve výši po 1 400 Kč za měsíce listopad a prosinec 2022 a ve výši po 2 460 Kč za měsíce leden až říjen 2023, celkem by tedy spotřebitelka uhradila na zálohách částku ve výši 27 400 Kč.
- [114] Správní orgán si je vědom, že není možné očekávat, že zálohová platba bude spotřebitelce nastavena v přesné maximální výši 1 113 Kč, ovšem nastavení zálohy na částky ve výši po 1 400 Kč měsíčně a následně ve výši po 2 460 Kč měsíčně účastníkem řízení není zcela jistě v rozsahu žádné možné tolerance, když v souhrnu je po spotřebitelce požadovaná záloha 2x tak vyšší než nejvýše možná.
- [115] Správní orgán tedy uzavírá, že účastník řízení jakožto držitel licence na obchod s elektřinou č. 142136879 v rozporu s ust. § 11 odst. 6 energetického zákona při uplatňování zálohových plateb za dodávky elektřiny nestanovil jejich výši nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny v následujícím zúčtovacím období, když spotřebitelce pro její odběrné místo stanovil dne 2. listopadu 2022 prostřednictvím předpisu zálohových plateb (Faktura za sdružené služby dodávky elektřiny ██████████) na následující zúčtovací období měsíční zálohové platby za listopad a prosinec 2022 ve výši po 1 400 Kč měsíčně a za měsíce leden až říjen 2023 ve výši po 2 460 Kč měsíčně, přestože při plánovaném ročním odběru elektřiny, který k uvedenému datu dle údajů přístupných v informačním systému operátora trhu činil 1,705 MWh, a ceně za sdružené služby dodávky elektřiny (jednotková cena za silovou elektřinu ██████████ Kč/MWh bez DPH ve vysokém tarifu, stálý měsíční plat ██████████ Kč bez DPH a regulovaná složka ceny) mohla měsíční zálohová platba za dodávku elektřiny činit nejvýše 1 113 Kč.

IV. III. III. Nový předpis zálohových plateb s účinností od 1. ledna 2023

- [116] Nařízením vlády č. 298/2022 Sb., o stanovení cen elektřiny a plynu v mimořádné tržní situaci, v rozhodném znění (dále jen „nařízení vlády o zastropování cen energií“), byla s účinností od 1. ledna 2023 stanovena v ust. § 3 odst. 1 uvedeného nařízení vlády cena za dodávku elektřiny ve výši 5 000 Kč/MWh.
- [117] V souladu s ust. § 4 odst. 1 písm. a) nařízením vlády o zastropování cen energií a ust. § 19e odst. 1 energetického zákona se cena elektřiny stanovená nařízením vlády vztahovala také na dodávky elektřiny

do odběrného místa spotřebitelky, neboť se jedná o odběrné místo připojené k distribuční soustavě na hladině nízkého napětí a účastník řízení interně evidoval, že v daném odběrném místě dodává silovou elektřinu za cenu ve výši █████ Kč/MWh za DPH ve vysokém tarifu, tedy za cenu vyšší, než byla cena stanovená nařízením vlády (tj. cena ve výši 5 000 Kč/MWh bez DPH). Pro úplnost správní orgán dodává, že stálý měsíční plat ve výši 130 Kč měsíčně dle ust. § 3 odst. 3 nařízení vlády o zastropování cen energií se v případě spotřebitelky s odkazem na ust. § 19e odst. 1 energetického zákona nepoužije, neboť účastníkem řízení evidovaná výše stálého měsíčního platu v odběrném místě spotřebitelky byla ve výši █████ Kč bez DPH měsíčně, tedy nižší, než byla cena stanovená nařízením vlády.

- [118] Cena elektřiny stanovená nařízením vlády měla být dle ust. § 19e odst. 5 energetického zákona zohledněna v nové výši zálohových plateb, a to ve lhůtě 30 dnů ode dne vyhlášení nařízení vlády. Nařízení vlády o zastropování cen energií bylo ve Sbírce zákonů (částka č. 139) vyhlášeno dne 7. října 2022 a tedy 30 dnů od vyhlášení uplynulo dne 7. listopadu 2022.
- [119] Účastník řízení v průběhu správního řízení předložil správnímu orgánu Rozpis záloh ze dne 21. prosince 2022, z něhož vyplývá, že počínaje měsícem leden 2023 je spotřebitelce stanovena nová výše zálohových plateb, a to ve výši po 1 400 Kč měsíčně. Z průvodního dopisu ze dne 26. prosince 2022, jehož přílohou byl právě nový rozpis záloh, lze vyvodit, že nová výše zálohových plateb zohledňuje dodávku elektřiny za cenu stanovenou nařízením vlády o zastropování cen energií. Uvedené bylo spotřebitelce doručeno dne 26. prosince 2022 e-mailem.
- [120] Správní orgán tedy uzavírá, že účastník řízení jakožto držitel licence na obchod s elektřinou č. 142136879 v rozporu s ust. § 19e odst. 5 energetického zákona v období od 7. října 2022 do 6. listopadu 2022 (tj. ve lhůtě 30 dnů ode dne vyhlášení nařízení vlády o zastropování cen energií) nestanovil a nezaslal spotřebitelce novou výši zálohových plateb, jež by zohledňovala cenu dodávky elektřiny stanovenou nařízením vlády o zastropování cen energií. Uvedenou povinnost splnil až po zákonem stanovené lhůtě, a to 26. prosince 2022.

IV. IV. Formální a materiální stránka přestupků

- [121] Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu (přestupku). Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská škodlivost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty (přestupky). Podstatou přestupků je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty přestupku, pokud zároveň není jednáním společensky škodlivým. Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako přestupek, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka přestupku a jednání musí vykazovat určitou míru společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo. V této souvislosti se správní orgán zabýval také otázkou naplnění materiální stránky vytýkaných přestupků.
- [122] Z hlediska materiální stránky přestupku je třeba zejména vycházet ze skutečnosti, že každá skutková podstata přestupku implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako přestupek.

IV. IV. I. Nekalé obchodní praktiky (výrok I. tohoto rozhodnutí)

- [123] Správní orgán má na základě skutečností uvedených v části IV. III. I. tohoto rozhodnutí za prokázané, že jednáním účastníka řízení byla naplněna formální stránka pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, když účastník řízení jakožto prodávající vůči zákazníkům porušil zákaz používání nekalých obchodních praktik stanovený v ust. § 4 odst. 4 téhož zákona.

- [124] K právní kvalifikaci jednání účastníka řízení specifikovaného ve výroku I. tohoto rozhodnutí jako pokračujícího přestupku správní orgán uvádí, že na posouzení odpovědnosti za přestupky se užije definice obsažená v ust. § 7 zákona o odpovědnosti za přestupky, ve kterém se uvádí, že pokračováním v přestupku se rozumí takové jednání, jehož (i) jednotlivé dílčí útoky (ii) vedené jednotným záměrem (iii) naplňují skutkovou podstatu stejného přestupku, (iv) jsou spojeny stejným nebo podobným způsobem provedení, blízkou souvislostí časovou a souvislostí v předmětu útoku.
- [125] Správní orgán konstatuje, že všechny podmínky pokračování v přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele má za kumulativně splněné, když (i) se jedná o 7 dílčích útoků (skutky spočívají v zaslání oznámení o jednostranné změně ceníku dodávek elektřiny/plynu, k nimž nebyl účastník řízení oprávněn), (ii) tyto dílčí útoky byly vedeny jednotným záměrem (ve snaze změnit ceník zákazníkům a získat tak ekonomický prospěch), (iii) dílčí útoky naplňují stejnou skutkovou podstatu přestupku, tj. přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, (iv) dílčí útoky byly provedeny stejným způsobem (tj. informováním zákazníků o jednostranné změně ceníků dodávek elektřiny/plynu), jsou spojeny blízkou souvislostí časovou (zaslání informací během května až srpna 2022), jakož i souvislostí v předmětu útoku (vůči veřejnému zájmu na ochraně práv spotřebitelů).
- [126] Co se týče materiální stránky přestupku, tak v daném případě konkrétní společenská škodlivost spočívala v narušení veřejného zájmu na ochraně práv spotřebitelů (zákazníků), neboť účastník řízení i přes to, že si musel být vědom toho, že má se zákazníky sjednanou změnu smlouvy včetně jejich příloh formou písemného dodatku ke smlouvě na základě dohody smluvních stran, oznámil jim příписy uvedenými v bodu [57] tohoto rozhodnutí změnu ceníku dodávek elektřiny/plynu (nová cena byla několikanásobně vyšší) s možností případného ukončení smlouvy, čímž by se účastník řízení z ujednaných smluvních závazků zcela vyvázal. Účastník řízení tím, že zákazníkům v rozporu se sjednanými ujednáními změnil přílohu smlouvy (ceník) a cenu za dodávku elektřiny/plynu tak zvýšil, změnil postavení zákazníků, neboť tito nepředpokládali větší finanční zatížení v rámci plateb za dodávky elektřiny/plynu, jelikož měli za to, že ceník je platný 24 měsíců od zahájení dodávek elektřiny/plynu (viz bod [67] tohoto rozhodnutí), přičemž nemůžou dále predikovat, zda k jednání ze strany účastníka řízení nedojde opakovaně.
- [127] Kdyby na trhu s energetikou docházelo k takovému protiprávnímu jednání běžně, jednalo by se zcela nepochybně o absolutně neudržitelný stav, který by byl v rozporu se zájmy společnosti a způsobil by značné oslabení při uplatňování práv zákazníků. Nekalé obchodní praktiky totiž významným způsobem poškozují spotřebitele a mohou vést k vytvoření překážek řádného fungování vnitřního trhu a narušení hospodářské soutěže.
- [128] S ohledem na výše uvedené tak správní orgán uzavírá, že uvedené jednání účastníka řízení vůči zákazníkům dosahuje vyšší míry společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti, než je míra nižší než nepatrná, a proto je nutné konstatovat, že je naplněna také materiální stránka pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.

IV. IV. II. Výše zálohových plateb (výrok II. tohoto rozhodnutí)

- [129] Správní orgán má na základě skutečností uvedených v části IV. III. II. tohoto rozhodnutí za prokázané, že popsáním jednáním účastníka řízení byla naplněna formální stránka přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona, když účastník řízení jakožto držitel licence na obchod s elektřinou v rozporu s ust. § 11 odst. 6 energetického zákona při uplatňování zálohových plateb za dodávky elektřiny nestanovil spotřebitelce jejich výši nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny v následujícím zúčtovacím období.
- [130] Co se týče materiální stránky přestupku, tak v popsáném jednání účastníka řízení je možné shledat jistou společenskou škodlivost spočívající v narušení veřejného zájmu na ochraně práv zákazníka. Požadování platby nepřiměřeně vysokých záloh na dodávku elektřiny bez objektivního důvodu ze strany obchodníka s elektřinou a akceptovatelného ze strany spotřebitelky nelze považovat za žádoucí, když to na straně

účastníka řízení znamená přijetí vyšší finanční částky, se kterou pak může po zúčtovací období nakládat/hospodařit, zatímco spotřebitelka s touto částkou naopak disponovat nemůže. Takový stav *de facto* znamená, že spotřebitelka poskytuje účastníku řízení (dodavateli energií) bezúročnou půjčku a sama z toho nemá žádný profit. Není žádoucí, aby na trhu s energetikou docházelo k takovýmto protiprávním jednáním běžně, protože by se jednalo zcela nepochybně o absolutně neudržitelný stav, který by byl v rozporu se zájmy společnosti a způsobil by značné oslabení práv zákazníků. Konkrétní společenskou škodlivost jednání účastníka řízení tak shledává správní orgán právě v nemožnosti zákazníka disponovat vlastními peněžními prostředky, které hradil účastníku řízení v nepřiměřeně vysokých zálohových platbách na dodávku elektřiny.

- [131] S ohledem na výše uvedené tak správní orgán uzavírá, že jednání účastníka řízení vůči spotřebitelce dosahuje vyšší míry společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti, než je míra nižší než nepatrná, a proto je nutné konstatovat, že je naplněna také materiální stránka přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona.

IV. IV. III. Zálohové platby od 1. ledna 2023 (výrok V. tohoto rozhodnutí) – zastavení části správního řízení

- [132] Správní orgán má na základě skutečností uvedených v části IV. III. III. tohoto rozhodnutí za prokázané, že popsáním jednáním účastníka řízení byla naplněna formální stránka přestupku podle ust. § 91 odst. 5 písm. k) energetického zákona, když účastník řízení jakožto držitel licence na obchod s elektřinou v rozporu s ust. § 19e odst. 5 téhož zákona nestanovil a nezaslal spotřebitelce v zákonem stanovené lhůtě novou výši zálohových plateb, jež by zohledňovala cenu dodávky elektřiny stanovenou nařízením vlády o zastropování cen energií.
- [133] Ač je naplněna formální stránka uvedeného přestupku, tak je správní orgán toho názoru, že účel ust. § 19e odst. 5 energetického zákona byl v případě spotřebitelky splněn i přes to, že účastník řízení nesplnil stanovenou povinnost v zákonem uvedené lhůtě [tedy do 30 dnů ode dne vyhlášení nařízení vlády o zastropování cen energií (tj. v době od 7. října 2022 do 6. listopadu 2022)], ale až dne 26. prosince 2022, kdy zaslal spotřebitelce nový předpis zálohových plateb. Nová cena elektřiny stanovená nařízením vlády o zastropování cen energií totiž začala platit až od 1. ledna 2023 a stejně tak od tohoto data měla být spotřebitelům dle ust. § 19e odst. 5 energetického zákona stanovena nová výše zálohových plateb. Účastník řízení spotřebitelce stanovil novou výši zálohových plateb, jež zohledňuje dodávku elektřiny za cenu stanovenou vládou, a i zaslal nový předpis zálohových plateb před účinností ceny stanovené nařízením vlády o zastropování cen energií, tedy před 1. lednem 2023. Správní orgán tak shledává konkrétní společenskou škodlivost jednání účastníka řízení jako minimální.
- [134] Správní orgán tedy uzavírá, že popsané jednání účastníka řízení vůči spotřebitelce dosahuje minimální míry společenské škodlivosti, tedy nižší míry než nepatrné. Je tak nutné konstatovat, že v daném případě není naplněna materiální stránka přestupku podle ust. § 91 odst. 5 písm. k) energetického zákona.
- [135] Jak bylo konstatováno výše (viz bod [121] tohoto rozhodnutí), k trestnosti jednání nepostačuje, že po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty přestupku, musí vykazovat i určitou míru společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. S ohledem na výše uvedené tedy nelze učinit závěr o tom, že popsané jednání účastníka řízení je přestupkem. Správní orgán tedy část společného správního řízení týkající se podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91 odst. 5 písm. k) energetického zákona účastníkem řízení v souladu s ust. § 86 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky výrokem V. tohoto rozhodnutí zastavil, neboť skutek, o němž se vede řízení, není přestupkem.

IV. V. Odpovědnost za přestupky uvedené ve výroku I. a II. tohoto rozhodnutí

- [136] Správní orgán se v rámci správního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 21 zákona

o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.

- [137] Charakteristickým znakem přestupků právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je tedy věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané zákonem o ochraně spotřebitele či energetickým zákonem a nepoškodil tak zájmy chráněné těmito zákony.
- [138] Z podkladů, které měl správní orgán k dispozici, ani z tvrzení účastníka řízení nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení z kteréhokoliv z vytýkaných přestupků. Správní orgán tak vzhledem k výše uvedenému nepochybně zjistil a prokázal, že se účastník řízení dopustil spáchání pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele a přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona.

IV. VI. Námitky účastníka řízení a jejich vypořádání

- [139] Účastník řízení ve vyjádření ze dne 2. května 2023 uvedl, že spotřebitel byl do skupiny zákazníků, kterým měla být dle oznámení z července 2022 změněna cena (resp. produkt), zařazen omylem. Účastník řízení je však toho názoru, že spotřebitel byl srozuměn se stávajícím nastavením, včetně spotové ceny, když měl spotřebitel výtku pouze k výpočtu při fakturaci, a proto také účastník řízení na tuto nesrovnalost přišel až později. Nesrovnalosti účastník řízení následně napravil vystavením opravných účetních dokladů za období od září 2022 do dubna 2023.
- [140] Účastník řízení ve vyjádření ze dne 30. května 2023 a ze dne 7. srpna 2023 uvedl, že spotřebitelka byla do skupiny zákazníků, kterým měl být dle oznámení z května 2022 změněn produkt, zařazena omylem, což účastník řízení napravil v rámci reklamace uplatněné spotřebitelkou. Co se týče zvýšení ceny za dodávky elektřiny/plynu, odkázal účastník řízení na úvodní ustanovení smluv a na obchodní podmínky, konkrétně pak na jejich článek 6 bod 6.1., a dále na ust. § 11a odst. 2 energetického zákona s tím, že byl oprávněn ke změně ceny za dodávky elektřiny/plynu.
- [141] Správní orgán odkazuje na bod [96] tohoto rozhodnutí, kde se k tomu, že z avizovaných změn ceníků sešlo, již vyjádřil. Obdobné platí i ve vztahu k vystavení opravných účetních dokladů spotřebiteli, jejichž výčet je uveden v bodě [35] tohoto rozhodnutí; k uvedenému bude taktéž přihlédnuto v části rozhodnutí týkající se uložení správního trestu. Důležité je však výslovně uvést, že skutečnosti, že se spotřebitel nijak proti oznámení o změně ceníku nebránil (tedy dle výkladu účastníka řízení byl s tím srozuměn) či že zákazníci byli do skupiny zákazníků, kterým byl měněn ceník, zařazeni omylem, nikterak nezmírňují ani neospravedlňují pochybení účastníka řízení. Účastník řízení vystupuje jako profesionál v dané oblasti a jako takový je povinen mít potřebné lidské, technické i finanční zdroje k výkonu licencované činnosti [srov. ust. § 11 odst. 1 písm. m) energetického zákona], i k uzavírání smluv se zákazníky a následně navazující administrativní činnosti. K oprávněnosti změny ceníku se správní orgán již také obsáhle vyjadřoval, a proto zde pouze odkazuje na část IV. III. I. tohoto rozhodnutí.
- [142] K nastavení zálohových plateb spotřebitelce dne 2. listopadu 2022 účastník řízení ve vyjádření ze dne 30. května 2023 a ze dne 7. srpna 2023 uvedl, že je určující rozsah důvodně předpokládané spotřeby, nikoliv cena za dodávku komodity, která je v dané věci sporná, a že k ochraně zákazníka ohledně výše ceny slouží jiná ustanovení energetického zákona a zákona o ochraně spotřebitele. Dále účastník řízení poukazuje na to, že zálohy byly vypočítány z nižší ceny, než je ████████ Kč/MWh bez DPH, a to dle aktuální průměrné ceny za určité období. Ve vyjádření ze dne 7. srpna 2023 dále účastník řízení namítl nesprávné vymezení skutku, neboť prvotní oznámení o změně záloh, které bylo spotřebitelce zasláno společně s vyúčtováním spotřeby elektřiny dne 2. listopadu 2022, bylo následně modifikováno zasláním rozpisu záloh ze dne 21. prosince 2022, kdy byly určeny zálohy ve výši 1 400 Kč měsíčně. Vzhledem k propočtu ERÚ (tj. zálohy ve výši 1 113 Kč měsíčně) se jedná o nepodstatný rozdíl, který vznikl navíc jiným pohledem na výši aplikované ceny.

- [143] Správní orgán s tvrzením účastníka řízení nesouhlasí, neboť má za to, že pro stanovení výše zálohových plateb v souladu s ust. § 11 odst. 6 energetického zákona je důležitá zejména opora ve smlouvě (oprávnění dodavatele požadovat po zákazníkovi zálohové platby) a následně pak důvodně předpokládaná spotřeba elektřiny a taktéž cena za dodávku elektřiny. Z podstaty věci postrádá smysl, aby zákazníkovi byly zálohové platby vypočítávány ze správné důvodně předpokládané spotřeby elektřiny ale z nepřiléhavé ceny za silovou elektřinu. Takto stanovené zálohové platby obcházejí smysl a účel daného ustanovení, neboť zákazníci by takto byli vystaveni libovůli dodavatelů v tom, z jaké ceny jim budou zálohové platby vypočítávat, a tedy v jaké výši budou zákazníci zálohové platby dodavatelům platit.
- [144] Správní orgán dále konstatuje, že nejen cena za silovou elektřinu a stálý měsíční plat je v dané věci sporné. Z Výpočtu záloh, který účastník řízení předložil dne 25. prosince 2022 ERÚ v rámci šetření, jakožto zdůvodnění, jak dospěl k výši zálohových plateb ve výši 2 460 Kč měsíčně pro následující zúčtovací období, vyplývá, že účastník řízení použil pro výpočet zálohových plateb spotřebitelky:
- roční spotřebu ve výši 2,2 MWh, ač v informačním systému operátora trhu byla uvedena plánovaná roční spotřeba ve výši 1,705 MWh (příp. ze smlouvy předpokládaná roční spotřeba odběrného místa 3 MWh ve vysokém tarifu),
  - distribuční sazbu D02d, ač ze smlouvy vyplývá distribuční sazba D01d a dle vyjádření operátora trhu byla distribuční sazba D01d uvedena u odběrného místa spotřebitelky v informačním systému nejméně od 24. července 2022,
  - cenu za silovou elektřinu ve výši ████████ Kč/MWh bez DPH, ač ze smlouvy (resp. její přílohy - ceníku) vyplývá cena za silovou elektřinu ve výši ████████ Kč/MWh bez DPH (příp. neoprávněně navýšená cena silové elektřiny na ████████ Kč/MWh bez DPH),
  - stálý měsíční plat ve výši █████ Kč bez DPH, ač ze smlouvy (resp. její přílohy - ceníku) vyplývá stálý měsíční plat ve výši █████ Kč bez DPH (příp. neoprávněně navýšený stálý měsíční plat na █████ Kč bez DPH).
- [145] Co se týče ceny, kterou účastník řízení pro výpočet zálohových plateb spotřebitelky použil, tak je očividné, že účastník řízení použil zcela jinou cenu – dle svého vyjádření ze dne 25. prosince 2022 se jednalo o aktuální hodnotu komodity na energetickém trhu navýšenou o marži a distribuční poplatky, což je zjevné i z Výpočtu záloh, kde je uvedeno, že se jedná o průměrnou cenu v daném období, a opakovaně je zmiňován produkt „Fér cena“ (tedy produkt zakládající se na spotových cenách). K výpočtu výše zálohových plateb spotřebitelky tedy účastník řízení použil spotovou cenu, na kterou zamýšlel převést spotřebitelku oznámeními o změně ceny ze dne 31. května 2022 a dne 28. července 2022. Postup výpočtu zálohových plateb účastníka řízení tedy správní orgán shledal jako neoprávněný, neboť je v rozporu s ust. § 11 odst. 6 energetického zákona.
- [146] Námitku, že zálohové platby stanovené v rámci vyúčtování ze dne 2. listopadu 2022 (zálohy ve výši po 1 400 Kč za měsíce listopad a prosinec 2022 a ve výši po 2 460 Kč za měsíce leden až říjen 2023) byly následně modifikovány rozpisem záloh ze dne 21. prosince 2022 na částku 1 400 Kč měsíčně počínaje měsícem leden 2023 a že je nepodstatný rozdíl mezi částkou 1 113 Kč (vypočítanou ERÚ) a částkou 1 400 Kč (stanovenou účastníkem řízení), nepovažuje správní orgán za přílehavou. Předmětem správního řízení bylo posouzení výše zálohových plateb stanovených účastníkem řízení dne 2. listopadu 2022, nikoliv dne 21. prosince 2022, a proto se správní orgán nemůže kvalifikovaně vyjádřit k tomu, zda byla výše záloh ve výši 1 400 Kč stanovená dne 21. prosince 2022 v souladu s ust. § 11 odst. 6 energetického zákona, ač jsou si hodnoty 1 113 Kč a 1 400 Kč relativně nominálně blízko. Taktéž skutečnost, že účastník řízení následně (rozpisem záloh ze dne 21. prosince 2022) modifikoval výši zálohových plateb, nemá vliv na zjištění správního orgánu, že účastník řízení nestanovil výši zálohových plateb dne 2. listopadu 2022 v souladu s ust. § 11 odst. 6 energetického zákona.
- [147] Co se týče aplikace nařízení vlády o zastropování cen energií a ust. § 19e odst. 5 energetického zákona, tak účastník řízení ve vyjádření ze dne 31. května 2023 namítl, že zákonodárce musel počítat s legisvakancí nařízení vlády, protože provedení přepočtů záloh všech zákazníků a nutné oznámení není technicky zvladatelné ve lhůtě 30 dnů od vyhlášení nařízení vlády. Účastník řízení trvá na tom, že mu

nemohou plynout povinnosti z neúčinného ustanovení neúčinného právního předpisu, a má za to, že lhůta pro splnění povinnosti dle ust. § 19e odst. 5 energetického zákona uplynula až dne 30. ledna 2023.

- [148] Správní orgán s tvrzením účastníka řízení zásadně nesouhlasí. Povinnost byla účastníku řízení stanovena ust. § 19e odst. 5 energetického zákona (nikoliv nařízením vlády o zastropování cen energií), které bylo do energetického zákona včleněno novelou provedenou zákonem č. 287/2022 Sb., s účinností od 1. října 2022. Ust. § 19e energetického zákona řeší dopad cenové regulace stanovené nařízením vlády o zastropování cen energií do stávajících soukromoprávních cenových ujednání mezi účastníky trhu. Vzhledem k tomu, že toto nařízení vlády bylo jedním z řady právních předpisů vydaných v tzv. mimořádné tržní situaci, bylo žádoucí, aby byl základní právní rámec připraven před jeho účinností dne 1. ledna 2023 a aby občané (zákazníci) nebyli po tomto datu vystavováni zbytečným prodlevám na straně dodavatelů energií, které by pro zákazníky znamenaly zbytečnou finanční zátěž (např. v hrazení vysokých zálohových plateb, než jaké by byly potřeba). Správní orgán je toho názoru, že 30denní lhůta stanovená v předmětném ustanovení energetického zákona pro zpracování této agendy je dostačující, když výši zálohových plateb vypočítává obvykle automaticky systém na základě zadaných parametrů, což ostatně potvrzuje i účastník řízení ve svých vyjádřeních ohledně výše záloh. Nutno ovšem opětovně poukázat na zákonnou povinnost účastníka řízení jakožto držitele licence stanovenou v ust. § 11 odst. 1 písm. m) energetického zákona, a to mít k plnění svých práv a povinností k dispozici potřebné lidské, technické a finanční zdroje.

V. Uložení správního trestu

- [149] Jednání, kterým se obviněný dopustil spáchání více přestupků, právní teorie označuje za jejich souběh, který je definován jako případ, kdy stejný pachatel spáchal dva nebo více přestupků dříve, než byl za některý z nich pravomocně potrestán. V tomto případě se jednalo o vícečinný souběh různorodý, kdy pachatel více činy naplnil různé skutkové podstaty přestupků.
- [150] Podle ust. § 41 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se za dva nebo více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení uloží správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji trestný. Jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, uloží se správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejzávažnější.
- [151] Podle ust. § 24 odst. 17 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele lze za přestupek podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) téhož zákona uložit pokutu až do výše 5 000 000 Kč.
- [152] Podle ust. § 91 odst. 15 písm. c) energetického zákona lze za přestupek podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) téhož zákona uložit pokutu až do výše 15 000 000 Kč.
- [153] Nejpřísněji trestný je přestupek podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona, proto bude správní trest ukládán podle ustanovení vztahujícího se na tento přestupek.
- [154] Podle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí o přestupku.
- [155] Jelikož energetický zákon neumožňuje ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky uložit pachateli správní trest ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku a ani z povahy provedení vytýkaného skutku účastníka řízení tomuto nelze uložit propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, přichází co do druhu správního trestu ukládaného účastníkovi řízení do úvahy pouze napomenutí či pokuta. Správní orgán má za to, že správní trest ve formě napomenutí není v oblasti dozoru ERÚ ve vztahu ke spáchanému přestupku přílehlavý, zejména s ohledem na jeho povahu ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky.

- [156] Jak již správní orgán výše uvedl, s ohledem na skutkové okolnosti dospěl k závěru, že v daném případě nebyly naplněny ani podmínky, které by umožňovaly případně upuštění od uložení správního trestu.
- [157] Správní orgán s ohledem na výše uvedené vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné v daném případě uložit správní trest ve formě pokuty.
- [158] Při stanovení konkrétní výměry pokuty přihlédl správní orgán ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.
- [159] Správní orgán s ohledem na ust. § 38 písm. a) a b) zákona o odpovědnosti za přestupky považuje nestanovení zálohových plateb za dodávku elektřiny nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby dané komodity v následujícím zúčtovacím období za velmi závažné, neboť požadování platby nepřiměřeně vysoké zálohy na dodávku elektřiny bez objektivního, odůvodnitelného důvodu ze strany obchodníka s elektřinou a akceptovatelného ze strany zákazníka nelze považovat za žádoucí, jelikož to na straně účastníka řízení znamená přijetí finanční částky, se kterou pak po fakturační dobu může nakládat/hospodařit, čímž dochází k poškození zájmů zákazníka přinejmenším tím, že zákazník s touto částkou nemůže disponovat.
- [160] Správní orgán jako výrazně přitěžující okolnost podle ust. § 40 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky hodnotí skutečnost, že účastník řízení posuzovaný přestupek spáchal ve vícečinném souběhu s dalším přestupkem, a to pokračujícím přestupkem podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele (výrok I. tohoto rozhodnutí), kdy se sice jedná o přestupek mírněji trestný, avšak dle názoru správního orgánu o přestupek svou podstatou závažnější, neboť má za to, že obecně přestupky v oblasti energetiky vůči spotřebitelům (resp. nekalé obchodní praktiky vůči zákazníkům na trhu s energiemi) jsou závažným jednáním s ohledem na velmi oslabené postavení spotřebitelů vůči dodavatelům. V tomto konkrétním případě pak správní orgán považuje nekalé obchodní praktiky užití účastníkem řízení za závažné z následujících důvodů (viz body [161] až [163] tohoto rozhodnutí), kdy správní orgán poukazuje i polehčující aspekty.
- [161] Účastník řízení i přes to, že měl se zákazníky ve smlouvě sjednáno, že jakékoli změny a doplňky smlouvy včetně jejich příloh lze provádět formou písemného dodatku na základě dohody smluvních stran, zaslal zákazníkům oznámení o jednostranné změně ceníku (přílohy smlouvy). Účastník řízení tedy zákazníkům v době energetické krize výrazně změnil podmínky smluvního vztahu (ač k tomu nebyl oprávněn), když změnil ceník, čímž podstatným způsobem zvýšil cenu komodity a dostal zákazníky do složité situace z pohledu větší finanční zátěže, se kterou rozumně nemohli počítat. Druhou možností zákazníků bylo smluvní vztah ukončit a uzavřít nový s jiným dodavatelem elektřiny/plynu za cenu zcela jistě vyšší, než byla cena sjednaná s účastníkem řízení. Jednání účastníka řízení tedy mělo přímý negativní dopad do majetkové sféry zákazníků jakožto spotřebitelů.
- [162] Účastník řízení spáchal pokračující přestupek sedmi dílčími útoky, což považuje správní orgán za přitěžující. Dále užití nekalých obchodních praktik i pouze vůči jednomu spotřebiteli považuje ERÚ za vysoce nežádoucí, v daném případě bylo prokázáno, že účastník řízení užil nekalé obchodní praktiky vůči dvěma zákazníkům v postavení spotřebitele (vůči spotřebitelce dokonce opakovaně). Je tak nutné, aby uložená pokuta za tato jednání překračovala několiknásobně prospěch, který z takových jednání účastník řízení mohl realizovat. Nutno podotknout, že u čtyř dílčích útoků [viz skutky uvedené ve výroku I písm. a), b), d) a e) tohoto rozhodnutí] nedošlo k faktické změně ceníku, protože účastník řízení ustoupil od avizované změny, což správní orgán považuje za mírně polehčující okolnost.
- [163] Jako mírně polehčující okolnost dále považuje správní orgán to, že účastník řízení přistoupil k vystavení opravných účetních dokladů, kterými spotřebiteli vyúčtoval cenu za dodanou elektřinu ve správně stanovené výši (tj. dle ceníku, který je přílohou uzavřené smlouvy). Takovéto faktické odstranění škodlivého následku považuje správní orgán za žádoucí, nelze však uvažovat o tom, že by mělo zbavit

účastníka řízení odpovědnosti za konkrétní dílčí útok spáchaného přestupku. Samotná nekalá obchodní praktika je podle správního orgánu natolik závažná, že její užití nemůže být zcela napraveno pouhým uvedením věci do původního stavu.

- [164] Pokud se má správní orgán vyjádřit ve smyslu ust. § 37 písm. g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze činnosti účastníka řízení, pak lze konstatovat, že účastník řízení jako subjekt, jehož podnikatelskou činností je poskytování sdružených služeb dodávky elektřiny/plynu, kdy nejen že dodává zákazníkům elektřinu/plyn, ale také jim zajišťuje na vlastní jméno a na vlastní účet dopravu elektřiny/plynu a související služby, by měl ke svým zákazníkům přistupovat zodpovědně, poctivě a s odbornou péčí. Jestliže však lze v činnosti účastníka řízení vysledovat snahu o oklamání svých zákazníků a obohacení se na jejich úkor, nespátuje v tom správní orgán povahu řádného a čestného provozování činnosti v energetickém odvětví. I k tomu pak správní orgán přihlédl při stanovování výše uložené pokuty jako k okolnosti tuto pokutu zvyšující.
- [165] Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. Správní orgán nemá povědomí o tom, že by s účastníkem řízení bylo kdy vedeno příkazní či přestupkové řízení z důvodu porušení povinností vyplývajících z právních předpisů upravujících oblast energetických odvětví. Lze tak říct, že se účastník řízení přestupku dopustil poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako polehčující okolnost.
- [166] Ve smyslu ust. § 39 a ust. § 40 zákona o odpovědnosti za přestupky již správnímu orgánu nejsou v posuzované věci žádné další polehčující či přitěžující okolnosti známy.
- [167] Co se týče osoby pachatele přestupku, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2010, č. j. 1 As 9/2008 - 133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za přestupek je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.
- [168] Podle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké přísluší účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele, že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro pachatele odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.
- [169] Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je podle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlédnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.
- [170] Trest v podobě pokuty lze ukládat nejen těm subjektům, které mají k jejímu okamžitému uhrazení dostatečné, volné finanční prostředky. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. dubna 2015, č. j. 4 As 236/2014-85, dále vyplývá, že ani záporný výsledek hospodaření by nebyl překážkou

pro uložení pokuty a automaticky neznamená, že každá uložená pokuta by byla likvidační. Je totiž třeba hodnotit celkovou situaci účastníka řízení jakožto právnické osoby.

- [171] Správní orgán se tedy také zabýval otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů předložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.
- [172] Účastník řízení v rámci správního řízení nevyužil možnosti doložit své majetkové poměry, a proto správní orgán přihlédl pouze k veřejně dostupným listinám. Ve Sbírce listin ohledně účastníka řízení nejsou založeny výkazy zisku a ztráty či rozvahy účastníka řízení, jsou zde však založeny listiny týkající se koupi částí závodů, konkrétně části závodu (i) společnosti General Energy a.s., se sídlem Mariánské náměstí 617/1, Komárov, 617 00 Brno, IČO: 069 35 427, ze dne [REDAKCE] (viz souhlasné prohlášení o koupi části závodu ze dne [REDAKCE]), (ii) společnosti Česká Regionální Energetika a.s., se sídlem Labský Palouk 495, Polabiny, 530 09 Pardubice, IČO: 045 49 295, ze dne 21. prosince 2022 (viz notářský zápis ze dne 21. prosince 2022, [REDAKCE]) a (iii) společnosti Entri a.s., se sídlem Mařákova 288, Litomyšl-Město, 570 01 Litomyšl, IČO: 090 06 010, ze dne 25. května 2023 (viz notářský zápis ze dne 25. května 2023, [REDAKCE]); účastník řízení je vždy v postavení kupujícího. Z uvedeného tedy správní orgán dovozuje, že účastník řízení se nepotýká s finančními problémy v rozsahu, kdy by pro něj bylo uložení pokuty likvidační.
- [173] Po zvážení všech skutkových okolností případu (tedy i skutečností svědčících ve prospěch i v neprospěch účastníka řízení), jakož i po zvážení všech polehčujících a přitěžujících okolností a majetkových poměrů účastníka řízení, stanovil správní orgán účastníkovi řízení za užití absorpce úhrnnou pokutu ve výši, jež je uvedena ve výroku III. tohoto rozhodnutí.
- [174] K přiměřenosti výše pokuty správní orgán uvádí, že daný případ je komplikován tím, že za společensky škodlivější stran dopadů jednání do chráněných zájmů považuje orgán pokračující přestupek podle zákona o ochraně spotřebitele spáchaný účastníkem řízení. Tento přestupek je však z hlediska rozmezí výše sankce paradoxně mírněji postižitelný než přestupek podle energetického zákona. Uvedené tedy vedlo správní orgán k výraznějšímu zohlednění (zvýšení pokuty) ve vztahu ke spáchání dalšího přestupku, který není nejpřísněji trestný (tj. pokračujícího přestupku podle zákona o ochraně spotřebitele). Za přestupek podle energetického zákona považuje správní orgán za přiměřenou pokutu ve výši přibližně 50 000 Kč, a to s ohledem na vysoké procentuální navýšení zálohy oproti odpovídající výši, tj. navýšení o více jak 100 % měsíčně. Dále správní orgán zohlednil spáchání pokračujícího přestupku podle zákona o ochraně spotřebitele, který je co do společenské škodlivosti závažnější, neboť narušuje ekonomické chování zákazníků klamáním v rozporu s ujednaným závazkem, přičemž šlo o 7 dílčích útoků vůči dvěma zákazníkům. V tomto ohledu shledal správní orgán jako odpovídající sankci úhrnnou pokutu ve výši uvedené ve výroku III. tohoto rozhodnutí.
- [175] Správní orgán k výši uložené pokuty dále uvádí, že uložená pokuta byla stanovena při samotné dolní hranici zákonného rozpětí pokuty a nelze tedy v tomto ohledu uvažovat o její nepřiměřenosti. Správní orgán má za to, že pokuta ve stanovené výši naplňuje jak funkci preventivní, tak funkci odstrašující, a současně není pro účastníka řízení likvidační.
- [176] Podle ust. § 156 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, je správce daně (správní orgán) oprávněn na žádost daňového subjektu (účastníka řízení) nebo z moci úřední povolit posečkání úhrady daně (pokuty), popřípadě rozložení její úhrady na splátky.
- [177] S odkazem na ust. § 46 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky je pokuta splatná do 30 dnů ode dne, kdy toto rozhodnutí nabude právní moci.

- [178] Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku III. tohoto rozhodnutí, byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi ERÚ v obdobných nebo shodných případech.

VI. Náklady řízení

- [179] Souběžně je výrokem IV. tohoto rozhodnutí ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který byl uznán vinným, resp. který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Vanda Míková, v.r.
oprávněná úřední osoba
Oddělení sankčních řízení

Obdrží: společnost První česká energie a.s., prostřednictvím Mgr. Jana Jandy, advokáta